



Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji  
Wydział Taryfikacji

# **Świadczenia gwarantowane psychiatryczne dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju**

Raport w sprawie ustalenia taryfy świadczeń

nr WT.543.01.2024

data ukończenia 25.01.2024

## Objaśnienia skrótów

<b>Agencja/AOTMiT</b>	Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji
<b>bd.</b>	brak danych
<b>ICD-9 PL</b>	międzynarodowa klasyfikacja procedur medycznych – wersja polska (ang. <i>International Classification System for Surgical, Diagnostic and Therapeutic Procedures</i> )
<b>ICD-10</b>	międzynarodowa statystyczna klasyfikacja chorób i problemów zdrowotnych (ang. <i>International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems</i> )
<b>Metodyka</b>	proces gromadzenia oraz przetwarzania danych niezbędnych do realizacji zadań związanych z ustaleniem taryfy świadczeń, jak również rodzaj i zakres gromadzonych informacji, opisany w dokumencie sporządzonym przez Agencję
<b>MZ</b>	Ministerstwo Zdrowia
<b>nd.</b>	nie dotyczy
<b>NFZ/Płatnik</b>	Narodowy Fundusz Zdrowia
<b>OPK</b>	ośrodek powstawania kosztów
<b>Ustawa o świadczeniach</b>	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2021 roku, poz. 1285 z późn. zm.)
<b>Rekomendacja Prezesa AOTMiT / Rekomendacja nr 54</b>	Rekomendacja nr 54/2023 z dnia 31 maja 2023 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zmiany sposobu lub poziomu finansowania świadczeń opieki zdrowotnej
<b>Rozporządzenie koszykowe</b>	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz.U. 2019 poz. 1285 z późn. zm.)

## Spis treści

<b>1. Problem decyzyjny .....</b>	<b>4</b>
<b>2. Taryfikowane świadczenie.....</b>	<b>6</b>
2.1. Charakterystyka świadczenia .....	6
2.2. Aktualny stan finansowania w Polsce .....	9
2.3. Analiza popytu i podaży.....	17
2.4. Stan finansowania w innych krajach .....	27
2.5. Cenniki komercyjne .....	27
2.6. Uwagi do świadczenia .....	29
<b>3. Projekt taryfy.....</b>	<b>31</b>
3.1. Pozyskanie danych.....	31
3.1.1. Dane finansowo-księgowe .....	31
3.1.2. Dane odnoszące się do kosztów wynagrodzeń .....	32
3.1.3. Pozostałe istotne informacje o kosztach świadczeń .....	33
3.1.4. Mnożnik zmian wielkości kosztów .....	33
3.1.5. Analiza danych.....	34
3.1.6. Koszt infrastruktury .....	34
3.1.7. Koszt wynagrodzeń .....	37
3.1.8. Koszt materiałów oraz testów diagnostycznych .....	41
3.1.9. Wyniki analizy kosztów .....	42
3.2. Analiza wrażliwości.....	45
3.3. Projekt taryfy.....	46
<b>4. Analiza wpływu na system opieki zdrowotnej .....</b>	<b>50</b>
4.1. Analiza wpływu na budżet płatnika publicznego .....	50
4.2. Analiza wpływu na organizację systemu opieki zdrowotnej .....	53
<b>5. Najważniejsze informacje i wnioski.....</b>	<b>55</b>
<b>6. Bibliografia .....</b>	<b>59</b>
<b>7. Spis tabel i wykresów .....</b>	<b>60</b>
<b>8. Załączniki.....</b>	<b>62</b>

## 1. Problem decyzyjny

Niniejszy raport jest dokumentacją procesu przygotowania projektu taryfy świadczeń gwarantowanych opieki zdrowotnej.

Podstawę podjęcia przedmiotowych prac stanowi: zlecenie Ministra Zdrowia z 04.01.2024 r., znak ZPP.743.4.2024.MSS (data wpływu do AOTMiT: 08.01.2024 r.), w związku z *art. 311a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 z późn. zm.)* w sprawie aktualizacji taryf w zakresie świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju.

Przedmiotem opracowania są:

---

świadczenia gwarantowane dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju identyfikowane kodami rozpoznaw wg. klasyfikacji ICD-10

---

identyfikowane produktami rozliczeniowymi Narodowego Funduszu Zdrowia w rodzaju: opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień, określonymi w załączniku 1 do Zarządzenia *nr 181/2023/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień* (dalej: Zarządzenie Prezesa NFZ) w zakresie świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (kod zakresu: 04.1708.007.02):

- porada lekarska diagnostyczna (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.0000010);
  - badania laboratoryjne wykonane w ramach porady lekarskiej diagnostycznej (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.0000144);
  - porada lekarska terapeutyczna (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701122);
  - porada lekarska kontrolna (30 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701123);
  - porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – dwóch prowadzących (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701113);
  - porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – dwóch prowadzących (120 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701114);
  - wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut – pedagog specjalny) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701115);
  - wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut – pedagog) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701116);
  - wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut – fizjoterapeuta) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701117);
  - wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut – osoba prowadząca terapię zajęciową) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701118);
-

- 
- porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut – psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701119);
  - terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym – osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701103);
  - terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym – rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701104);
  - terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701105);
  - psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701106);
  - grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) – pierwszy uczestnik (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701120);
  - grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) – kolejny uczestnik (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701109);
  - grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) – pierwszy uczestnik (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701121);
  - grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) – kolejny uczestnik (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701112);
  - turnus rehabilitacyjny dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.0000074),
- 

zwanymi dalej: świadczeniami dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju.

## 2. Taryfikowane świadczenie

### 2.1.Charakterystyka świadczenia

Przedmiotowe zaburzenia rozwoju identyfikowane są kodami ICD-10: *F84.0 – Autyzm dziecięcy, F84.1 – Autyzm atypowy, F84.2 – Zespół Retta, F84.3 – Inne dziecięce zaburzenia dezintegracyjne, F84.4 – Zaburzenie hiperkinetyczne z towarzyszącym upośledzeniem umysłowym i ruchami stereotypowymi, F84.5 – Zespół Aspergera, F84.8 – Inne całościowe zaburzenia rozwojowe, F84.9 – Całościowe zaburzenia rozwojowe, nieokreślone* (Klasyfikacje diagnostyczne DSM-V i ICD-10 - kryteria diagnostyczne autyzmu, 2015).

#### **Kryteria diagnostyczne autyzmu wg. ICD-10**

Podstawą rozpoczęcia diagnostyki w zakresie zaburzeń ze spektrum autyzmu jest wystąpienie wyraźnie widocznych nieprawidłowości lub upośledzenia rozwoju przed 3 rokiem życia w co najmniej jednym z następujących obszarów (Klasyfikacje diagnostyczne DSM-V i ICD-10 - kryteria diagnostyczne autyzmu, 2015):

1. rozumienie i ekspresja językowa używane w społecznym porozumiewaniu się,
2. rozwój wybiórczego przywiązania społecznego lub wzajemnych interakcji społecznych,
3. zabawa funkcjonalna lub symboliczna.

Łącznie musi wystąpić co najmniej sześć objawów spośród wymienionych poniżej w punktach A, B i C, przy czym co najmniej dwa z punktu A i co najmniej po jednym z punktów B i C:

- A. Jakościowe nieprawidłowości wzajemnych interakcji społecznych, manifestujące się w co najmniej dwóch z następujących obszarów:
  - i) niedostateczne wykorzystywanie kontaktu wzrokowego, wyrazu twarzy, postawy ciała i gestów do odpowiedniego regulowania interakcji społecznych,
  - ii) niedostateczny (adekwatnie do wieku umysłowego i pomimo licznych okazji) rozwój związków rówieśniczych, obejmujących wzajemne współdzielenie zainteresowań, aktywności i emocji,
  - iii) brak odwzajemniania społeczno-emocjonalnego, przejawiający się upośledzeniem lub odmiennością reagowania na emocje innych osób, lub brak modulowania zachowania odpowiednio do społecznego kontekstu, lub słaba integracja zachowań społecznych, emocjonalnych i komunikacyjnych,
  - iv) brak spontanicznej potrzeby dzielenia z innymi osobami radości, zainteresowań lub osiągnięć (np. brak pokazywania, przynoszenia lub wskazywania innym ludziom przedmiotów osobistego zainteresowania).
- B. Jakościowe nieprawidłowości w porozumiewaniu się, manifestujące się w co najmniej jednym z następujących obszarów:
  - i) opóźnienie lub całkowity brak rozwoju języka mówionego, które nie wiążą się z próbą kompensowania za pomocą gestów lub mimiki jako alternatywnego sposobu porozumiewania się (często poprzedzane przez brak komunikatywnego gaworzenia),
  - ii) względny niedostatek inicjatyw i wytrwałości w podejmowaniu wymiany konwersacyjnej (na jakimkolwiek występującym poziomie umiejętności językowych), w której zachodzą zwrotne reakcje na komunikaty innej osoby,
  - iii) stereotypowe i powtarzające się, idiosynkratyczne wykorzystywanie słów i wyrażań,

- iv) brak spontanicznej różnorodności zabawy w udawanie („na niby”) lub zabawy naśladowującej role społeczne.
- C. Ograniczone, powtarzające się i stereotypowe wzorce zachowania, zainteresowań i aktywności przejawiane w co najmniej jednym z następujących obszarów:
  - i) pochłonięcie jednym lub licznieszymi stereotypowymi zainteresowaniami o nieprawidłowej treści i zogniskowaniu, lub jednym lub więcej zainteresowaniami nieprawidłowymi z powodu swej intensywności i ograniczenia, a nie z powodu treści i zogniskowania,
  - ii) wyrażenie kompulsywne przywiązanie do specyficznych, niefunkcjonalnych czynności rutynowych i rytualizowanych,
  - iii) stereotypowe i powtarzające się manieryzmy ruchowe, obejmujące stukanie bądź kręcenie palcami, lub złożone ruchy całego ciała,
  - iv) koncentracja na cząstkowych lub niefunkcjonalnych właściwościach przedmiotów służących do zabawy (jak np. ich zapach, odczuwanie powierzchni, powodowanego hałasu lub wibracji).

W diagnostyce autyzmu kluczowy jest fakt braku możliwości wyjaśnienia obrazu klinicznego innymi objawami całościowych zaburzeń rozwojowych, specyficznymi rozwojowymi zaburzeniami rozumienia języka z wtórnymi trudnościami społeczno-emocjonalnymi, reaktywnymi zaburzeniami przywiązania ani zaburzeniem selektywności przywiązania, upośledzeniem umysłowym z pewnymi cechami zaburzeń emocji i zachowania, schizofrenią o niezwykle wczesnym początku, ani zespołem Retta (Klasyfikacje diagnostyczne DSM-V i ICD-10 - kryteria diagnostyczne autyzmu, 2015).

Wskazaniami do realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju, zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10, są:

- całościowe zaburzenia rozwojowe (F84);
- obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03) (tylko dla porady lekarskiej diagnostycznej – w przypadku, gdy nie jest możliwe określenie leczonej jednostki chorobowej).

Leczenie odbywa się w trybie ambulatoryjnym i obejmuje: *poradę lekarską diagnostyczną, poradę lekarską terapeutyczną, poradę lekarską kontrolną, poradę kompleksowo-konsultacyjną dla osób z autyzmem dziecięcym i program terapeutyczno-rehabilitacyjny dla osób z autyzmem dziecięcym.*

**Porada lekarska diagnostyczna** to porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno-terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, obejmująca:

- zebranie wywiadu,
- ocenę stanu psychicznego i somatycznego,
- skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne,
- niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne,
- ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego.

**Porada lekarska terapeutyczna** jest to porada kontynuująca leczenie według planu leczenia, obejmująca:

- ocenę stanu psychicznego i somatycznego,

- ocenę postępów leczenia (obejmuje również ocenę postępów leczenia dokonaną wraz z przedstawicielem ustawowym świadczeniobiorcy),
- niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne,
- ocenę potrzeb w zakresie farmakoterapii oraz ewentualne prowadzenie farmakoterapii,
- wypisywanie zaświadczeń lekarskich do celów wynikających z odrębnych przepisów.

Czas udzielania *porady lekarskiej terapeutycznej* wynosi 60 minut.

**Porada lekarska kontrolna** obejmuje:

- ogólną ocenę przebiegu leczenia (w tym ogólną ocenę przebiegu leczenia dokonaną wraz z przedstawicielem ustawowym świadczeniobiorcy),
- ocenę stanu somatycznego, w szczególności przy objawach polekowych,
- wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia,
- niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne,
- ocenę potrzeb w zakresie farmakoterapii oraz ewentualne prowadzenie farmakoterapii,
- wypisywanie zaświadczeń lekarskich do celów wynikających z odrębnych przepisów.

Czas udzielania *porady lekarskiej kontrolnej* wynosi 30 minut.

**Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym** jest to wstępne – diagnostyczne i kontrolne, specjalistyczne świadczenie dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (F84), nieobjętych opieką w programie terapeutyczno-rehabilitacyjnym dla osób z autyzmem dziecięcym. Poradą mogą być objęte również osoby powyżej 18. roku życia z tym rozpoznaniem. Świadczenie jest udzielane przez przynajmniej dwie osoby z zespołu specjalistów i obejmuje czynności takie jak:

- zebranie wywiadu,
- badanie stanu psychicznego i somatycznego,
- badanie psychologiczne (w razie potrzeby z zastosowaniem specjalistycznych testów lub kwestionariuszy) lub logopedyczne, lub pedagogiczne,
- instruktaż i psychoedukację dla rodzin,
- konsultacje dla osób sprawujących opiekę nad dziećmi w placówkach, prowadzące do ustalenia rozpoznania, diagnozy funkcjonalnej, zaleceń w formie indywidualnego programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego i wydania zaświadczenia i opinii w formie pisemnej.

**Program terapeutyczno-rehabilitacyjny dla osób z autyzmem dziecięcym** jest to zespół świadczeń udzielanych świadczeniobiorcom z rozpoznaniem autyzmu dziecięcego lub innych całościowych zaburzeń rozwoju (F84) i ich rodzinom, w celu redukcji objawów psychopatologicznych, poprawy w funkcjonowaniu emocjonalnym, społecznym i poznawczym, poprawy w porozumiewaniu się werbalnym i niewerbalnym, usamodzielnienia i przygotowania do życia w wieku dorosłym. Programem mogą być objęte również osoby powyżej 18. roku życia z tym rozpoznaniem. Program jest realizowany przez zespół specjalistów i obejmuje:

- wizyty lub porady terapeutyczne, polegające na indywidualnej terapii,
- terapię i poradnictwo psychologiczne dla świadczeniobiorców i ich rodzin,
- terapię zaburzeń mowy oraz porozumiewania się,
- psychoedukację rodziców,
- grupowe zajęcia terapeutyczne prowadzone przez minimum 2 osoby personelu. Realizacja świadczenia jest możliwa przy założeniu regularnych spotkań grupy od 5 do 10 osób.



Jednocześnie grupowe zajęcia terapeutyczne mogą się odbyć w przypadku absencji uczestników, jeżeli uczestniczą w nich minimum 3 osoby.

Program jest realizowany jako świadczenie podstawowe w poradniach dla osób z autyzmem dziecięcym.

## 2.2. Aktualny stan finansowania w Polsce

Podstawowym aktem prawnym regulującym zagadnienia ochrony zdrowia osób z zaburzeniami psychicznymi w Polsce jest *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2022 poz. 2123)*. Zgodnie z brzmieniem art. 2.1. ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym,
- zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia.

Zgodnie z art. 5. *Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego* opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi jest wykonywana w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, zwłaszcza psychiatrycznej opieki zdrowotnej – w formie pomocy doraźnej, ambulatoryjnej, dziennej, szpitalnej i środowiskowej oraz w domach pomocy społecznej.

Ochrona zdrowia psychicznego w pracy szkół, placówek systemu oświaty oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych wspierana jest m. in. poprzez działania poradni psychologiczno-pedagogicznych, których funkcjonowanie reguluje *Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. 2023 poz. 2499, z późn. zm.)*. Poradnia realizuje zadania przy pomocy specjalistów: psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych. Zadania poradni, w zależności od potrzeb, mogą być realizowane również przy pomocy innych specjalistów, w szczególności lekarzy, których udział jest niezbędny do efektywnego udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży, rodzicom i nauczycielom.

### **Rozporządzenie Ministra Zdrowia**

*Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz.U. 2019 poz. 1285 z późn. zm.)* (dalej: rozporządzenie koszykowe) określa warunki, jakie są obowiązani spełniać świadczeniodawcy realizujący świadczenia gwarantowane z zakresu opieki psychiatrycznej dzieci i młodzieży w ramach przedmiotowych świadczeń. Przedstawiono je w poniższej tabeli.

**Tabela 1 Wykaz świadczeń gwarantowanych realizowanych w warunkach ambulatoryjnych psychiatrycznych i leczenia środowiskowego (domowego) oraz warunki realizacji tych świadczeń (Załącznik nr 6 do Rozporządzenia) - część dotycząca zakresu świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju**

Lp.	Nazwa i zakres świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczenia gwarantowanego	Wskazanie do realizacji świadczenia gwarantowanego zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10
7.	<b>Świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju:</b>	Wymagania dotyczące czasu pracy personelu: 1) lekarz udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 1/3 czasu pracy poradni tygodniowo; 2) psycholog udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu pracy poradni tygodniowo.	Całościowe zaburzenia rozwojowe (F84); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03) (tylko dla porady lekarskiej diagnostycznej - w przypadku, gdy nie jest możliwe określenie leczonej jednostki chorobowej).
	<b>1) porada lekarska diagnostyczna</b> - porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno-terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, obejmująca: a) zebranie wywiadu, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	Personel: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii - równoważnik nie mniej niż 1/4 etatu przeliczeniowego. Dopuszcza się możliwość realizowania świadczenia przez lekarza, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży.	
	<b>2) porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym:</b> wstępne - diagnostyczne i kontrolne, specjalistyczne świadczenie dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (F84), nieobjętych opieką w programie terapeutyczno-rehabilitacyjnym dla osób z autyzmem dziecięcym; poradą mogą być objęte również osoby powyżej 18. roku życia z tym rozpoznaniem; świadczenie jest udzielane przez przynajmniej dwie osoby z zespołu specjalistów i obejmuje czynności takie jak a) zebranie wywiadu, b) badanie stanu psychicznego i somatycznego, c) badanie psychologiczne (w razie potrzeby z zastosowaniem specjalistycznych testów lub kwestionariuszy) lub logopedyczne, lub pedagogiczne, d) instruktaż i psychoedukację dla rodzin, e) konsultacje dla osób sprawujących opiekę nad dziećmi w placówkach, prowadzące do ustalenia rozpoznania, diagnozy funkcjonalnej, zaleceń w formie indywidualnego programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego i wydania zaświadczenia i opinii w formie pisemnej; porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym jest realizowana tylko przez poradnie, które posiadają pokój obserwacji - łącznie dla jednego świadczeniobiorcy do 24 godzin porad w roku;	1. Personel: zespół przeszkolony w zakresie diagnostyki i terapii autyzmu: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii; 2) psycholog; 3) pedagog specjalny; 4) logopeda. 2. Pozostałe warunki: 1) zapewnienie konsultacji lekarza specjalisty w dziedzinie pediatrii lub lekarza, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie pediatrii, lub lekarza specjalisty w dziedzinie neurologii dziecięcej - przeszkolonych w zakresie diagnostyki i terapii autyzmu 2) czas udzielania porady wynosi 60 minut albo 120 minut.	
	<b>3) program terapeutyczno-rehabilitacyjny dla osób z autyzmem dziecięcym</b> - zespół świadczeń udzielanych świadczeniobiorcom z rozpoznaniem autyzmu dziecięcego lub innych całościowych zaburzeń rozwoju (F84) i ich rodzinom w celu redukcji objawów psychopatologicznych, poprawy w funkcjonowaniu emocjonalnym, społecznym i poznawczym, poprawy w porozumiewaniu się	1. Personel: zespół w składzie: 1) (uchylony); 2) specjalista psychologii klinicznej lub psycholog kliniczny, lub psycholog; 3) pedagog specjalny lub pedagog; 4) oraz odpowiednio do potrzeb: logopeda, fizjoterapeuta, osoba prowadząca terapię zajęciową. 2. Pozostałe warunki:	

Lp.	Nazwa i zakres świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczenia gwarantowanego	Wskazanie do realizacji świadczenia gwarantowanego zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10
	<p>wербalnym i niewербalnym, usamodzielnienia i przygotowania do życia w wieku dorosłym; programem mogą być objęte również osoby powyżej 18 roku życia z tym rozpoznaniem; program jest realizowany przez zespół specjalistów i obejmuje:</p> <p>a) wizyty lub porady terapeutyczne, polegające na indywidualnej terapii,</p> <p>b) terapię i poradnictwo psychologiczne dla świadczeniobiorców i ich rodzin,</p> <p>c) terapię zaburzeń mowy oraz porozumiewania się,</p> <p>d) psychoedukację rodziców,</p> <p>e) grupowe zajęcia terapeutyczne (minimum 2 osoby personelu). Realizacja świadczenia jest możliwa przy założeniu regularnych spotkań grupy od 5 do 10 osób. Jednocześnie grupowe zajęcia terapeutyczne mogą się odbyć w przypadku absencji uczestników, jeżeli uczestniczą w nich minimum 3 osoby;</p>	<p>1) wizyty terapeutyczne realizuje pedagog specjalny lub pedagog, lub fizjoterapeuta, lub psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej, lub osoba prowadząca terapię zajęciową; czas trwania wizyty wynosi 60 minut - dla każdej osoby personelu;</p> <p>2) terapię i poradnictwo psychologiczne dla świadczeniobiorców i ich rodzin realizuje psycholog; czas trwania sesji wynosi 60 minut;</p> <p>3) terapię zaburzeń mowy oraz porozumiewania się realizuje logopeda lub pedagog specjalny; czas trwania wizyty wynosi 60 minut;</p> <p>4) psychoedukację rodziców realizuje psycholog lub pedagog specjalny, lub pedagog, lub logopeda, lub fizjoterapeuta, lub terapeuta zajęciowy; czas trwania wizyty wynosi 60 minut;</p> <p>5) grupowe zajęcia terapeutyczne są prowadzone przez minimum dwie osoby personelu; czas trwania wizyty wynosi 60 minut albo 120 minut;</p> <p>6) czas trwania programu wynosi łącznie 60 minut albo 120 minut, albo 180 minut, albo 240 minut, albo 300 minut dziennie.</p>	
	<p><b>4) porada lekarska terapeutyczna</b> - porada kontynuująca leczenie według planu leczenia, obejmująca:</p> <p>a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego,</p> <p>b) ocenę postępów leczenia (obejmuje również ocenę postępów leczenia dokonaną wraz z przedstawicielem ustawowym świadczeniobiorcy),</p> <p>c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne,</p> <p>d) ocenę potrzeb w zakresie farmakoterapii oraz ewentualne prowadzenie farmakoterapii,</p> <p>e) wypisywanie zaświadczeń lekarskich do celów wynikających z odrębnych przepisów;</p>	<p>1. Personel:</p> <p>lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii.</p> <p>2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi 60 minut.</p>	
	<p><b>5) porada lekarska kontrolna</b> - porada obejmująca:</p> <p>a) ogólną ocenę przebiegu leczenia (w tym ogólną ocenę przebiegu leczenia dokonaną wraz z przedstawicielem ustawowym świadczeniobiorcy),</p> <p>b) ocenę stanu somatycznego, w szczególności przy objawach polekowych,</p> <p>c) wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia,</p> <p>d) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne,</p> <p>e) ocenę potrzeb w zakresie farmakoterapii oraz ewentualne prowadzenie farmakoterapii,</p> <p>f) wypisywanie zaświadczeń lekarskich do celów wynikających z odrębnych przepisów.</p>	<p>1. Personel:</p> <p>lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii.</p> <p>2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi 30 minut.</p>	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia (Dz. U. z 2019 r. poz. 1285, z późn. zm.)

**Zarządzenie Prezesa NFZ**

Wartość oraz zasady finansowania świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (kod zakresu: 04.1708.007.02) określa obowiązujące *Zarządzenie nr 181/2023/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 14 grudnia 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień*<sup>1</sup>. W poniższej tabeli zamieszczono wykaz produktów rozliczeniowych będących przedmiotem niniejszego raportu.

---

<sup>1</sup> Zmienione zarządzeniem nr 1/2024/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 5 stycznia 2024 r.

**Tabela 2 Produkty rozliczeniowe w ramach zakresu: świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (z Załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 181/2023/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 14 grudnia 2023 r.**

Lp.	Kod zakresu świadczeń	Nazwa zakresu świadczeń	Wymagania realizacji zakresu świadczeń	Kod produktów sprawozdawczych	Nazwa produktów sprawozdawczych	Jednostka sprawozdawana	Jednostka rozliczeniowa	Waga punktowa produktów rozliczeniowych	Wykaz rozpoznań, m.in. dla których poziom finansowania zależny jest od czasu leczenia	Liczba osobodni, rozliczanych z współczynnikiem korygującym o wartości 1	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
49	04.1708.007.02	świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju	zgodnie z załącznikiem nr 6 lp. 7 rozporządzenia	5.00.04.0000010	porada lekarska diagnostyczna	punkt	punkt	13,2	F84, Z03	x	do 3 porad dla jednego świadczeniobiorcy
				5.00.04.0000144	badania laboratoryjne wykonane w ramach porady lekarskiej diagnostycznej	krotność	punkt	0	F84, Z03	x	x
				5.00.04.1701122	porada lekarska terapeutyczna (60 minut)	punkt	punkt	18,37	F84	x	x
				5.00.04.1701123	porada lekarska kontrolna (30 minut)	punkt	punkt	9,19	F84	x	x
				5.00.04.1701113	porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym - dwóch prowadzących (60 minut)	punkt	punkt	11	F84, Z03 dla porady lekarskiej diagnostycznej - w przypadku gdy nie jest możliwe określenie leczonej jednostki chorobowej	x	Możliwość rozliczenia do 24 godzin porad udzielonych świadczeniobiorcy w ciągu roku.
				5.00.04.1701114	porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym - dwóch prowadzących (120 minut)	punkt	punkt	22		x	
				5.00.04.1701115	wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog specjalny)	punkt	punkt	8,8	F84, Z76.8 - rozpoznanie stosowane dla rodzin		Możliwość rozliczenia świadczeń gwarantowanych jednostkowych w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem
				5.00.04.1701116	wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla	punkt	punkt	8,8			

Lp.	Kod zakresu świadczeń	Nazwa zakresu świadczeń	Wymagania realizacji zakresu świadczeń	Kod produktów sprawozdawczych	Nazwa produktów sprawozdawczych	Jednostka sprawozdawiana	Jednostka rozliczeniowa	Waga punktowa produktów rozliczeniowych	Wykaz rozpoznań, m.in. dla których poziom finansowania zależy od czasu leczenia	Liczba osobodni, rozliczanych z współczynnikiem korygującym o wartości 1	Uwagi
					osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog)						dziecięcym, udzielonych świadczeniobiorcy w tym samym dniu, do 300 minut. Świadczenia udzielone osobom z rodziny osób z autyzmem dziecięcym, wliczane są do czasu trwania programu.
				5.00.04.1701117	wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - fizjoterapeuta)	punkt	punkt	8,8			
				5.00.04.1701118	wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - osoba prowadząca terapię zajęciową)	punkt	punkt	8,8			
				5.00.04.1701119	porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej)	punkt	punkt	8,8			
				5.00.04.1701103	terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut)	punkt	punkt	8,8			

Lp.	Kod zakresu świadczeń	Nazwa zakresu świadczeń	Wymagania realizacji zakresu świadczeń	Kod produktów sprawozdawczych	Nazwa produktów sprawozdawczych	Jednostka sprawozdawana	Jednostka rozliczeniowa	Waga punktowa produktów rozliczeniowych	Wykaz rozpoznań, m.in. dla których poziom finansowania zależy od czasu leczenia	Liczba osobodni, rozliczanych z współczynnikiem korygującym o wartości 1	Uwagi
				5.00.04.1701104	terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut)	punkt	punkt	8,8			
				5.00.04.1701105	terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	punkt	punkt	8,8			
				5.00.04.1701106	psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	punkt	punkt	8,8			
				5.00.04.1701120	grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) - pierwszy uczestnik	punkt	punkt	8,8			

Lp.	Kod zakresu świadczeń	Nazwa zakresu świadczeń	Wymagania realizacji zakresu świadczeń	Kod produktów sprawozdawczych	Nazwa produktów sprawozdawczych	Jednostka sprawozdawana	Jednostka rozliczeniowa	Waga punktowa produktów rozliczeniowych	Wykaz rozpoznań, m.in. dla których poziom finansowania zależny jest od czasu leczenia	Liczba osobodni, rozliczanych z współczynnikiem korygującym o wartości 1	Uwagi
				5.00.04.1701109	grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) - kolejny uczestnik	punkt	punkt	8,8			
				5.00.04.1701121	grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) - pierwszy uczestnik	punkt	punkt	17,6			
				5.00.04.1701112	grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) - kolejny uczestnik	punkt	punkt	17,6			
			zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia	5.00.04.0000074	turnus rehabilitacyjny dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju	punkt	punkt	3,15	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Zarządzenia nr 181/2023/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 14 grudnia 2023 r.



Należy zauważyć, że poszczególne produkty rozliczeniowe wymienione w powyższej tabeli mogą być realizowane również w zakresach: *centrum zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży – II poziom referencyjny* (kod zakresu: 04.9902.400.03), *centrum zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży – poradnia zdrowia psychicznego – II poziom referencyjny* (kod zakresu: 04.9902.300.02), *świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży* (kod zakresu: 04.1701.001.02).

Na podstawie Zarządzenia nr 78/2020/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 2 czerwca 2020 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień (z późn. zm.) wartość punktowa świadczeń innych niż świadczenia udzielane kobietom w ciąży powikłanej, w zakresie świadczenia psychiatryczne dla dorosłych, świadczenia psychiatryczne dla chorych somatycznie, świadczenia psychiatryczne dla przewlekle chorych, świadczenia psychogeriatryczne, świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej, leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych, świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia, świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia, świadczenia opiekuńczo – lecznicze psychiatryczne dla dorosłych, świadczenia pielęgnacyjno – opiekuńcze psychiatryczne dla dorosłych, świadczenia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w hostelu podlega korekcie współczynnikiem o wartości 1,10. Powyższa współczynnik odnosi się zatem do świadczeń z zakresu świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju.

Natomiast średnią aktualną cenę jednostki rozliczeniowej (punktu) określa *Rekomendacja nr 54/2023 z dnia 31 maja 2023 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zmiany sposobu lub poziomu finansowania świadczeń opieki zdrowotnej* i wynosi ona 13,61 zł dla zakresu świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (kod zakresu: 04.1708.007.02).

### 2.3. Analiza popytu i podaży

Celem analizy popytu i podaży jest ocena zasadności oraz możliwości wpływania wartości wyceny świadczenia na jego podaż tak, by zaspokoić popyt, co w przypadku rynku świadczeń opieki zdrowotnej, oznacza likwidację lub zmniejszenie kolejek do świadczeń. Ocena taka powinna identyfikować przyczyny niezaspokojonego popytu i niedostatecznej podaży (możliwość wpływania wyceną), a także odnosić się do istotności świadczenia (zasadność wpływania ceną).

Przez popyt na świadczenia rozumiana jest głównie liczba osób oczekujących na udzielenie świadczenia oraz czas oczekiwania na jego udzielenie. Podaż zaś definiowana jest poprzez poziom realizacji danego świadczenia przez podmioty lecznicze, wynikający z potencjału do realizacji tych świadczeń, wyrażony wielkością posiadanej infrastruktury i zatrudnionego personelu, a także z wielkości środków finansowych przeznaczanych na ten cel.

W odniesieniu do wielkości popytu na świadczenia, podstawowym źródłem informacji dotyczących dostępności do świadczeń były dane o liczbie osób oczekujących oraz średnim czasie oczekiwania na udzielenie świadczenia, publikowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia w „Informatorze o Terminach Leczenia”. Lista oczekujących prowadzona jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie zakresu niezbędnych informacji gromadzonych przez świadczeniodawców, szczegółowego sposobu rejestrowania tych informacji oraz ich przekazywania podmiotom zobowiązanym do finansowania świadczeń ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 434 z późn. zm.). Należy jednak mieć na względzie fakt, iż listy oczekujących prowadzone są, poza kilkoma

wyjątkami, do komórki organizacyjnej (oddziału, pracowni), a nie do konkretnego świadczenia. Dlatego też uzyskanie dokładnych i miarodajnych informacji w tym zakresie jest niemożliwe.

Mając na uwadze powyższe, w celu najlepszego przybliżenia poziomu dostępności do świadczeń, pod uwagę wzięte zostały dane z komórek organizacyjnych realizujących taryfikowane świadczenia.

Od strony podaży, oszacowanie potencjału do realizacji taryfikowanych świadczeń zostało oparte o analizę liczby zrealizowanych świadczeń, liczby podmiotów realizujących dane świadczenie oraz potencjalnych świadczeniodawców, a także kadry medycznej określonych specjalności. Korzystano z publicznie dostępnych źródeł informacji, takich jak mapy potrzeb zdrowotnych.

Zgodnie z Planem finansowym, Narodowy Fundusz Zdrowia na sfinansowanie świadczeń z obszaru opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień przeznaczył:

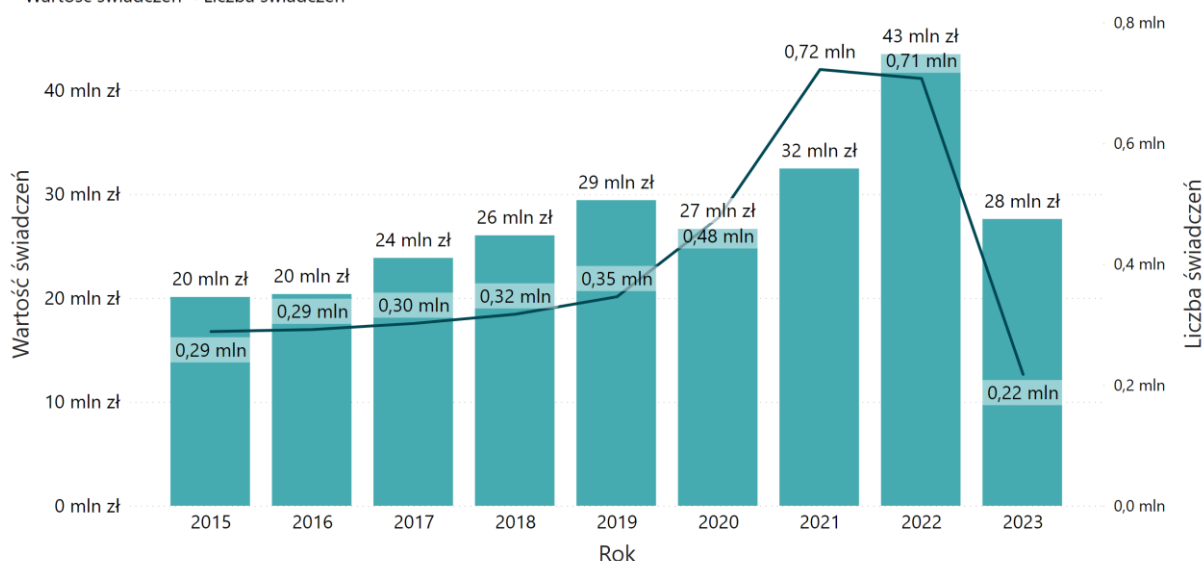
- w 2023 roku – 5 338 807 tys. złotych;
- w 2024 roku – 4 794 556 tys. złotych<sup>2</sup>.

W latach 2015–2021 odnotowano stały wzrost liczby udzielonych świadczeń (poniższy rysunek), natomiast w roku 2022 odnotowano jej niewielki spadek. Wartość świadczeń rosła w latach 2015–2019, a następnie spadła w 2020 r., po czym w latach 2021–2022 znowu rosła. Na podstawie danych za I półrocze 2023 r. szacuje się, że trend wzrostowy powinien zostać utrzymany.

### Wartość i liczba świadczeń w poszczególnych latach 2015-2023

Dane za rok 2023 obejmują I połowę roku

● Wartość świadczeń ● Liczba świadczeń



**Rysunek 1. Wartość i liczba świadczeń z zakresu Świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w latach 2015–2023 (I połowa).**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Analizy danych o realizacji świadczeń z zakresu świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (kod zakresu 04.1708.007.02) dokonano na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia za I połowę 2023 roku. W analizowanym okresie udzielono łącznie **218 tys. świadczeń** z przedmiotowego zakresu o łącznej wartości **27,6 mln zł**.

<sup>2</sup> Źródło: <https://www.nfz.gov.pl/bip/finanse-nfz/>, data dostępu: 22.01.2024 r.

Najwięcej ośrodków realizujących przedmiotowe świadczenia zlokalizowanych jest na terenie mazowieckiego oddziału NFZ (30% wszystkich ośrodków). Przekłada się to także na najwyższy poziom realizacji świadczeń oraz ich najwyższą wartość w porównaniu z pozostałymi oddziałami. W województwach: kujawsko-pomorskim, opolskim i śląskim żaden świadczeniodawca nie realizował przedmiotowych świadczeń.

Szczegółowe dane o liczbie świadczeniodawców, liczbie udzielonych świadczeń oraz ich wartości, w podziale na oddziały wojewódzkie, przedstawiono w tabeli poniżej.

**Tabela 3 Realizacja świadczeń w oddziałach wojewódzkich NFZ w okresie styczeń–czerwiec 2023 roku**

Oddział wojewódzki NFZ	Liczba świadczeniodawców	Liczba udzielonych świadczeń	Wartość udzielonych świadczeń [zł]
01 - Dolnośląski	6	15 789	2 049 249
02 - Kujawsko-Pomorski	0	0	0
03 - Lubelski	5	26 104	3 318 189
04 - Lubuski	2	7 311	939 596
05 - Łódzki	4	28 594	3 554 336
06 - Małopolski	2	4 346	526 696
07 - Mazowiecki	17	79 222	9 936 481
08 - Opolski	0	0	0
09 - Podkarpacki	8	13 574	1 696 112
10 - Podlaski	2	5 414	650 677
11 - Pomorski	2	15 792	1 994 002
12 - Śląski	0	0	0
13 - Świętokrzyski	2	4 399	600 674
14 - Warmińsko-Mazurski	2	4 795	681 647
15 - Wielkopolski	3	10 558	1 360 493
16 - Zachodniopomorski	1	2 051	261 487
<b>Razem</b>	<b>56</b>	<b>217 949</b>	<b>27 569 638</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Największy udział (67,8%) w wartości świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w okresie styczeń–czerwiec 2023 roku miały produkty realizowane w ramach programów terapeutycznych dotyczące zajęć indywidualnych, których łączna wartość wyniosła 18,68 mln zł, w tym największą wartość osiągnął produkt: *Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)* (kod produktu 5.00.04.1701102). W drugiej kolejności największą wartość osiągnęły świadczenia realizowane w ramach terapii grupowej, o łącznej wartości 5,29 mln zł, co stanowiło 19,2% udziału w całości wartości świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju. Natomiast wartość porad lekarskich wyniosła 1,83 mln zł, a porad kompleksowo-konsultacyjnych – 1,76 tys. zł.

**Tabela 4 Liczba świadczeniodawców oraz liczba i wartość świadczeń zrealizowanych w zakresie świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 r., w podziale na produkty rozliczeniowe**

Nazwa świadczenia	Liczba świadczeniodawców	Liczba udzielonych świadczeń	Wartość udzielonych świadczeń [zł]
<b>Porady lekarskie</b>	<b>55</b>	<b>9 494</b>	<b>1 829 939</b>
Porada lekarska diagnostyczna	55	7 815	1 459 309
Porada lekarska terapeutyczna (60 minut)	29	1 173	304 818
Porada lekarska kontrolna (30 minut)	22	506	65 812
<b>Porady kompleksowo-konsultacyjne</b>	<b>42</b>	<b>15 244</b>	<b>1 762 238</b>
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym - pierwszy z dwóch prowadzących (60 minut), (1/2 wagi punktowej)	36	5 530	430 251
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym - drugi z dwóch prowadzących (60 minut), (1/2 wagi punktowej)	30	4 112	319 926
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym - dwóch prowadzących (60 minut)	32	2 152	334 864
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym - pierwszy z dwóch prowadzących (120 minut), (1/2 wagi punktowej)	25	1 378	214 425
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym - drugi z dwóch prowadzących (120 minut), (1/2 wagi punktowej)	17	1 170	182 059
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym - dwóch prowadzących (120 minut)	21	902	280 713
<b>Program terapeutyczny - zajęcia indywidualne</b>	<b>52</b>	<b>150 066</b>	<b>18 682 671</b>
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	52	47 889	5 962 047
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut)	50	38 457	4 787 717
Terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	50	28 625	3 563 845
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog specjalny)	44	11 990	1 492 599
Psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	29	7 319	911 104
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - osoba prowadząca terapię zajęciową)	30	5 787	720 567
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut)	33	4 270	531 560
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - fizjoterapeuta)	32	4 003	498 372
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog)	24	1 663	207 018
Porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej)	10	63	7 843

Nazwa świadczenia	Liczba świadczeniodawców	Liczba udzielonych świadczeń	Wartość udzielonych świadczeń [zł]
<b>Program terapeutyczny – sesje psychoterapii grupowej</b>	<b>29</b>	<b>43 145</b>	<b>5 294 790</b>
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) - kolejny uczestnik	27	29 687	3 696 316
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, pierwszy z dwóch prowadzących (60 minut) (waga punktowa: 1/2 z 8,8) - pierwszy uczestnik	26	4 281	266 505
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, drugi z dwóch prowadzących (60 minut) (waga punktowa: 1/2 z 8,8) - pierwszy uczestnik	26	4 146	258 102
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) - kolejny uczestnik	14	2 922	727 489
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) - pierwszy uczestnik	19	1 436	178 821
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) - pierwszy uczestnik	12	673	167 557
<b>Razem</b>	<b>56</b>	<b>217 949</b>	<b>27 569 638</b>

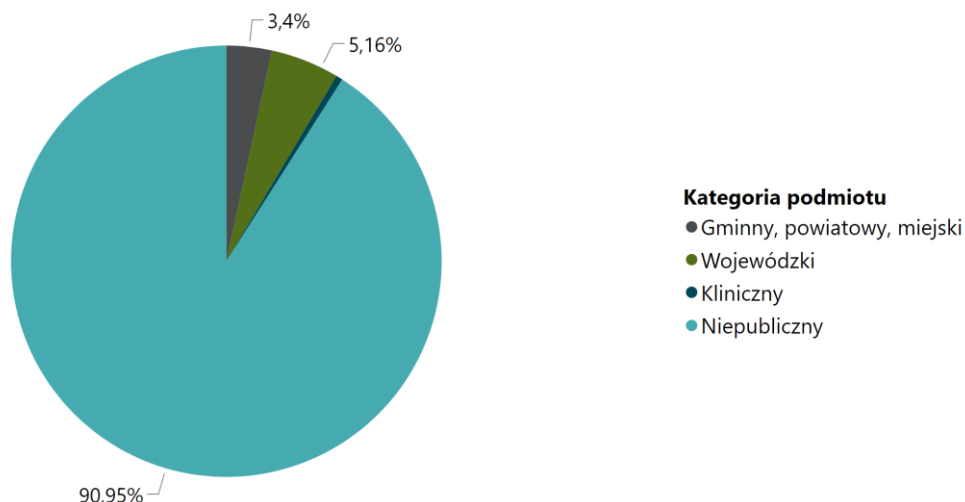
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych NFZ

Należy zauważyć, że w I połowie 2023 roku doszło do zmiany produktów rozliczeniowych na podstawie Zarządzenia nr 74/2023/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 28 kwietnia 2023 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień, w związku z czym w powyższej tabeli uwzględnione zostały również zlikwidowane produkty rozliczeniowe, niepodlegające taryfikacji. Ponadto taryfikacji nie podlegają produkty:

- turnus rehabilitacyjny dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.0000074), który jest dopuszczony do realizacji w omawianym zakresie świadczeń jednak warunki jego realizacji nie są zdefiniowane w rozporządzeniu koszykowym w części odnoszącej się do świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju. Dodatkowo realizacja tego produktu jest niszowa (2 świadczenia w okresie maj-sierpień 2023 r.),
- badania laboratoryjne wykonane w ramach porady lekarskiej diagnostycznej (kod produktu: 5.00.04.0000144) – produkt statystyczny, niepodlegający taryfikacji.

Większość świadczeń realizowanych w ramach przedmiotowego zakresu została udzielona przez podmioty niepubliczne (90,95%). Podmioty wojewódzkie udzieliły 5,16% świadczeń, a podmioty gminne, powiatowe i miejskie – 3,4%.

### Struktura udzielonych świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 r. według kategorii podmiotu

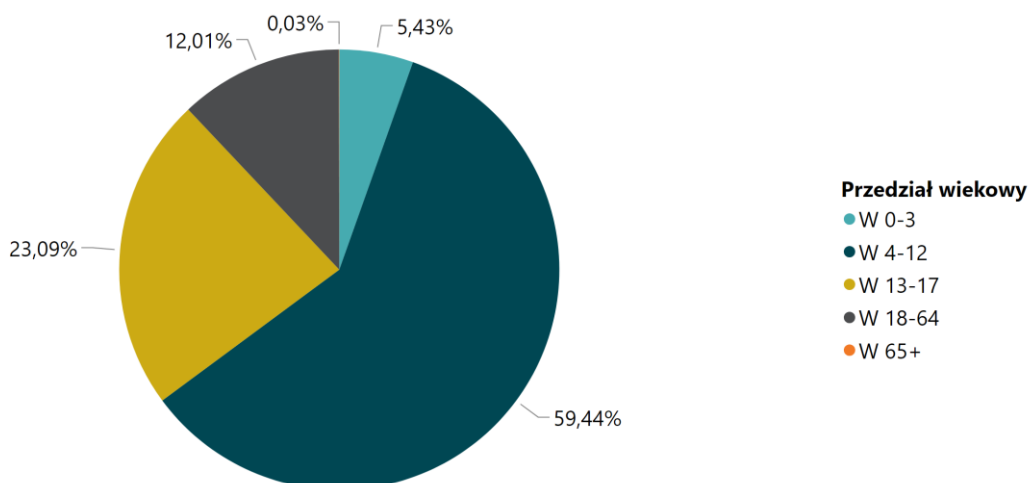


**Rysunek 2. Struktura udzielonych świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 roku według kategorii podmiotu.**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Świadczenia udzielane w ramach przedmiotowego zakresu dotyczyły głównie dzieci. W I połowie 2023 r. największy udział w strukturze mieli pacjenci w przedziale wiekowym 4–12 lat (59,44%) oraz 13–17 lat (23,09%), natomiast dorośli stanowili 12,04% pacjentów.

### Struktura wiekowa pacjentów w ramach świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 r.



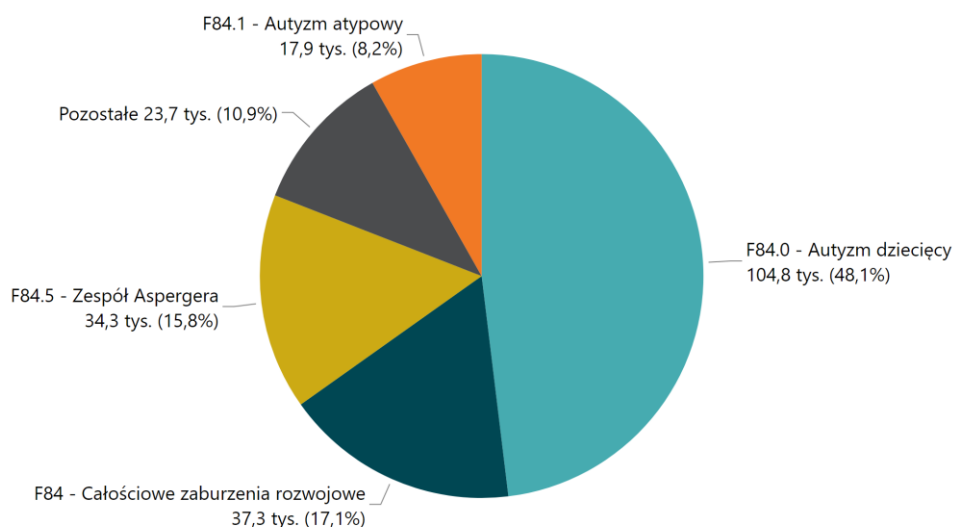
**Rysunek 3. Struktura wiekowa pacjentów w ramach świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 roku.**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wśród pacjentów objętych opieką w zakresie świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 r. najczęściej sprawozdawanym głównym rozpoznaniem był *autyzm dziecięcy* (F84.0). Odnotowano je u 48,1% pacjentów. W drugiej kolejności

– całościowe zaburzenia rozwojowe (F84), występujące u 17,1% pacjentów, a także zespół Aspergera (F84.5) u 15,8% pacjentów.

**Struktura rozpoznań głównych w zakresie świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 r.**



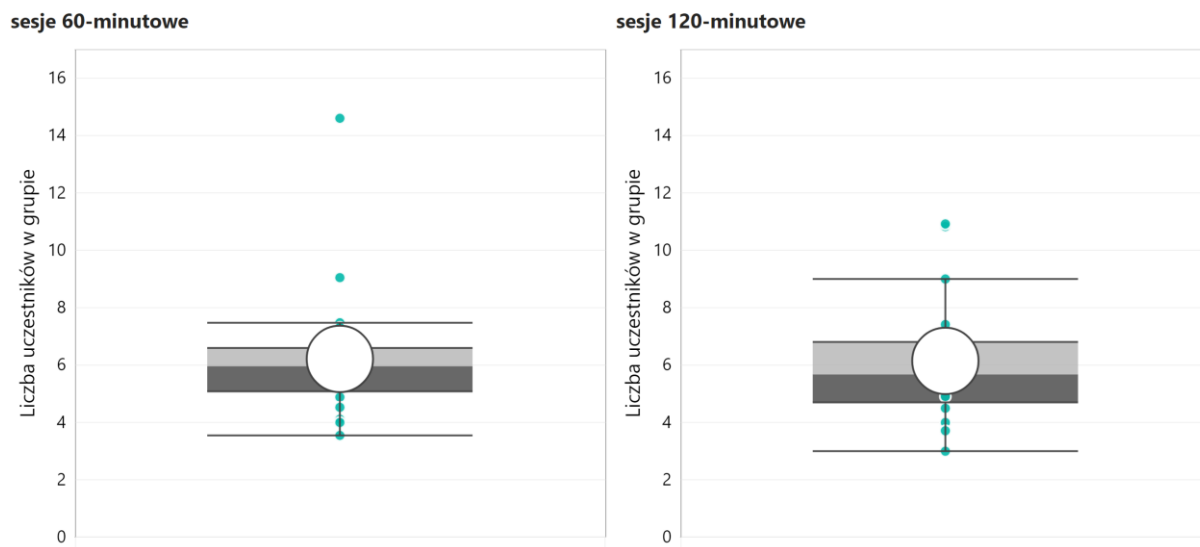
**Rysunek 4. Struktura rozpoznań głównych w zakresie świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 r.**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Jedną z form realizacji programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego są sesje terapii grupowej (60 lub 120 – minutowe). Na poniższym wykresie przedstawiono zróżnicowanie liczby uczestników sesji obserwowane w danych sprawozdawczych NFZ za I połowę 2023 r. Warto zauważyć, że w przypadku obu świadczeń średnia liczba uczestników w sesji wynosiła 6 osób.

## Zróżnicowanie liczby uczestników sesji psychoterapii grupowych

Dane za rok 2023 obejmują I połowę



**Rysunek 5. Zróżnicowanie liczby uczestników sesji grupowych realizowanych w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego w zakresie świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 r.**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

### Kolejki

Czas oczekiwania na świadczenia w analizowanych komórkach organizacyjnych jest monitorowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Szczegółowe informacje o liczbie osób oczekujących na świadczenia oraz średnim czasie oczekiwania na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym, w podziale na województwa, prezentuje tabela poniżej.

**Tabela 5 Liczba osób oczekujących oraz średni czas oczekiwania (w dniach) na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym według stanu na dzień 31.10.2023 r.**

Nazwa komórki	Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym			
Kategoria medyczna	Przypadek pilny		Przypadek stabilny	
Województwo	Liczba osób oczekujących	Średni czas oczekiwania [w dniach]	Liczba osób oczekujących	Średni czas oczekiwania [w dniach]
Dolnośląskie	4	21	369	78
Kujawsko-Pomorskie	–	–	–	–
Lubelskie	0	0	109	9
Lubuskie	0	0	181	110
Łódzkie	287	94	1180	500
Małopolskie	0	0	420	115
Mazowieckie	254	58	1 867	137
Opolskie	–	–	–	–
Podkarpackie	216	29	762	65
Podlaskie	130	369	366	451
Pomorskie	0	2	210	125
Śląskie	–	–	–	–
Świętokrzyskie	0	0	123	7
Warmińsko-Mazurskie	12	173	255	219
Wielkopolskie	17	76	66	136



Nazwa komórki	Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym			
Kategoria medyczna	Przypadek pilny		Przypadek stabilny	
Województwo	Liczba osób oczekujących	Średni czas oczekiwania [w dniach]	Liczba osób oczekujących	Średni czas oczekiwania [w dniach]
Zachodniopomorskie	2	0	183	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

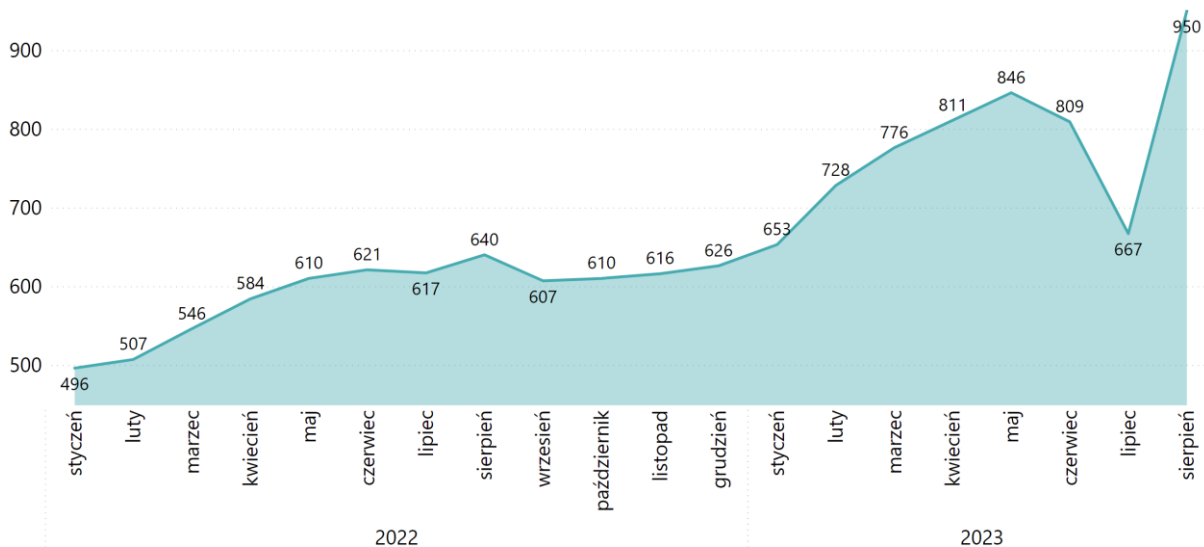
W celu poszerzenia analizy podaży świadczeń przeanalizowano zmiany liczby osób oczekujących na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym oraz średniego czasu oczekiwania w okresie styczeń 2022 – sierpień 2023 roku.

Liczba osób oczekujących na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym w analizowanym czasie w przypadkach pilnych stale rosła, osiągając w sierpniu 2023 r. poziom 950 osób (poniższy rysunek).

### Liczba osób oczekujących na przyjęcie do poradni w przypadkach pilnych

Dane za okres styczeń 2022 - sierpień 2023 r.

● PORADNIA DLA OSÓB Z AUTYZMEM DZIECIĘCYM



**Rysunek 6. Liczba osób oczekujących na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym w przypadkach pilnych w okresie styczeń 2022 r. – sierpień 2023 r.**

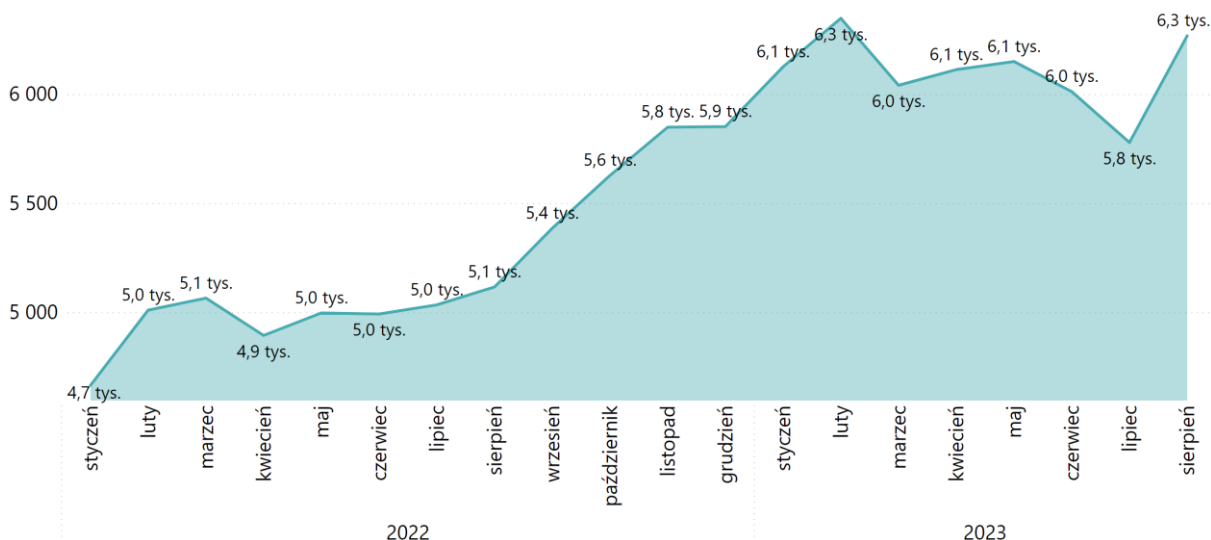
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Analogiczną sytuację obserwuje się w przypadkach stabilnych, w których liczba osób w kolejce do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym rosła w analizowanym okresie od 4,7 tys. do 6,3 tys. (poniższy rysunek).

## Liczba osób oczekujących na przyjęcie do poradni w przypadkach stabilnych

Dane za okres styczeń 2022 – sierpień 2023 r.

● PORADNIA DLA OSÓB Z AUTYZMEM DZIECIĘCYM



**Rysunek 7. Liczba osób oczekujących na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym w przypadkach stabilnych w okresie styczeń 2022 r. – sierpień 2023 r.**

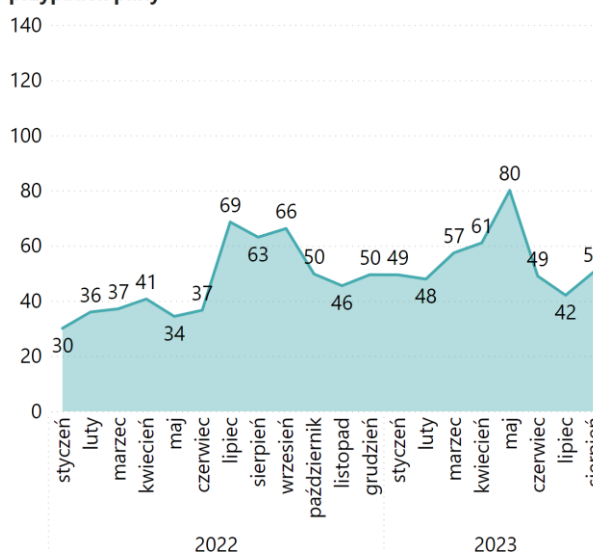
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Na poniższym rysunku przedstawiono analizę długości średniego czasu oczekiwania na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym w podziale na przypadki pilne i stabilne w okresie od stycznia 2022 r. do sierpnia 2023 r. Czas oczekiwania na przyjęcie przypadków pilnych w analizowanym okresie przyjmował wartości od 30 (styczeń 2022 r.) do 80 dni (maj 2023 r.). Natomiast czas oczekiwania na przyjęcie przypadków stabilnych w tym okresie był średnio ponad dwukrotnie dłuższy niż w przypadkach pilnych i wahał się od 94 (marzec 2022 r.) do 147 dni (kwiecień 2023 r.).

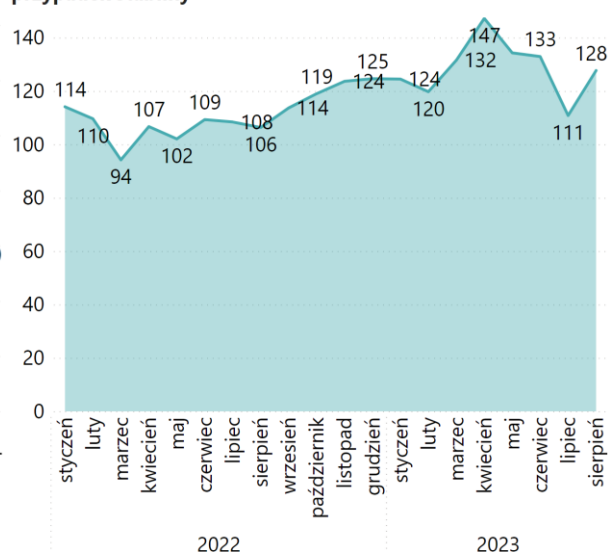
## Średni czas oczekiwania [w dniach] do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym

Dane za okres styczeń 2022 – sierpień 2023 r.

przypadek pilny



przypadek stabilny

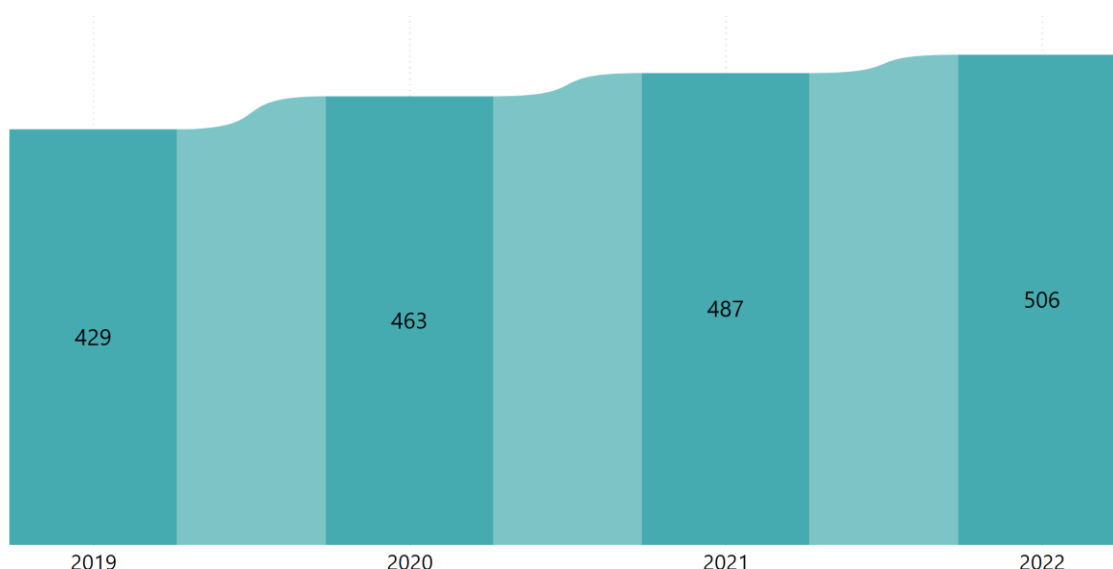


**Rysunek 8. Średni czas oczekiwania na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym w przypadkach pilnych i stabilnych w okresie styczeń 2022 r. – sierpień 2023 r.**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NFZ

**Liczba lekarzy**

Na poniższym wykresie przedstawiono dane dotyczące liczby lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatria dzieci i młodzieży, na przestrzeni lat 2019–2022. Od 2019 roku obserwuje się stopniowy wzrost liczby lekarzy z tą specjalizacją – w 2022 roku liczba psychiatrów dzieci i młodzieży wyniosła 506 specjalistów.

**Liczba lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatria dzieci i młodzieży w latach 2019–2022**

**Rysunek 9. Liczba lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatria dzieci i młodzieży w latach 2019–2022**

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane MZ

**2.4.Stan finansowania w innych krajach**

Nie odnaleziono.

**2.5.Cenniki komercyjne**

Przeprowadzono analizę cen świadczeń komercyjnych udzielanych osobom z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju. W tym celu pozyskano informacje o cenach świadczeń opublikowanych na stronach ośrodków prowadzących diagnozę osób z analizowanym problemem zdrowotnym. W przypadku gdy świadczeniodawca prowadzi działalność w różnych miejscowościach, uwzględniano cenniki ze wszystkich siedzib, ponieważ często ceny tych samych świadczeń różnią się w zależności od miejsca ich udzielania (Załącznik nr 1. Wykaz stron internetowych zawierających cenniki podmiotów udzielających komercyjnie świadczeń osobom z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju).

Podejście do rozliczania diagnozy w kierunku całościowych zaburzeń rozwoju, autyzmu, zespołu Aspergera w ośrodkach komercyjnych jest inne niż w katalogu NFZ. Świadczeniodawcy zazwyczaj wskazują ceny komercyjne za cały proces diagnostyczny – bez rozbicia na poszczególne wizyty. Z opisów można jednak pozyskać informację o standardowym przebiegu diagnozy (etapy, liczba i czas spotkań, czas pracy psychiatry dziecięcego z pacjentem). Ceny u poszczególnych świadczeniodawców czasami różnicuje wiek pacjenta oraz to, czy jest przeprowadzany test do diagnozowania zaburzeń ze spektrum autyzmu ADOS-2. W poniższej tabeli przedstawiono statystyki opisowe odnalezionych cen

komercyjnych diagnoz. W przypadku podawania więcej niż jednej ceny diagnozy przez świadczeniodawcę uwzględniono wszystkie wskazane ceny oprócz cen diagnozy osób dorosłych, gdyż są to w praktyce sporadyczne przypadki. Warto zauważyć, że średni koszt takiej diagnozy, po odcięciu obserwacji odstających, wynosi 1 861 zł. Najniższa odnaleziona cena to 850 zł, natomiast najwyższa – 3 150 zł.

**Tabela 6 Podsumowanie cen komercyjnych diagnozy**

Parametr	Koszt diagnozy w kierunku całościowych zaburzeń rozwojowych, autyzmu, zespołu Aspergera
Liczba obserwacji	37
Minimalna wartość	850 zł
I kwartyl	1 470 zł
Mediana	1 710 zł
Średnia	1 861 zł
III kwartyl	2 340 zł
Maksymalna wartość	3 150 zł
Średnia po odcięciach	1 861 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie stron internetowych świadczeniodawców (data dostępu: 22.01.2024 r.)

W cennikach komercyjnych zidentyfikowano również koszty konsultacji udzielanych przez lekarza psychiatrę dzieci i młodzieży. W związku z faktem, że czas trwania świadczenia był zróżnicowany między świadczeniodawcami, w celach porównawczych, na podstawie podanych w cennikach danych, oszacowano koszt godzinnego świadczenia. Poniższa tabela zawiera podstawowe statystyki cen godzinnych porad lekarskich.

**Tabela 7 Podsumowanie cen godziny konsultacji udzielanej przez lekarza psychiatrę dzieci i młodzieży**

Parametr	Koszt godzinnej porady psychiatry dzieci i młodzieży wyliczony na podstawie podanego czasu i ceny świadczenia
Liczba obserwacji	23
Minimalna wartość	200 zł
I kwartyl	315 zł
Mediana	400 zł
Średnia	405 zł
III kwartyl	500 zł
Maksymalna wartość	600 zł
Średnia po odcięciach	405 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie stron internetowych świadczeniodawców (data dostępu: 22.01.2024 r.)

W przypadku terapii indywidualnej osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju większość świadczeniodawców różnicuje ceny w zależności od personelu udzielającego tych świadczeń. W celach porównawczych, ze względu na zróżnicowanie w czasie trwania świadczeń, wszystkie ceny przeliczono na godzinne świadczenia. W poniższej tabeli przedstawiono podsumowanie podstawowych statystyk opisowych.

**Tabela 8 Podsumowanie cen komercyjnych terapii indywidualnej osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju**

Parametr	Koszt godzinnej terapii indywidualnej wyliczony na podstawie podanego czasu i ceny świadczenia
Liczba obserwacji	26
Minimalna wartość	80 zł
I kwartył	127 zł
Mediana	160 zł
Średnia	148 zł
III kwartył	177 zł
Maksymalna wartość	200 zł
Średnia po odcięciach	148 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie stron internetowych świadczeniodawców (data dostępu: 22.01.2024 r.)

Ceny terapii grupowej (zazwyczaj treningu umiejętności społecznych – TUS) podawane są w cennikach komercyjnych za uczestnika grupy, ze względu na możliwość rozliczenia terapii. Często wyceniony jest pakiet sesji (np. 12 spotkań, albo miesięczny koszt przy założeniu intensywności terapii przykładowo raz w tygodniu po jednej godzinie). Niektórzy świadczeniodawcy różnicują wyceny w zależności od wieku uczestników. Dla celów porównawczych wyliczono koszt jednej godziny terapii za jednego uczestnika – w poniższej tabeli przedstawiono podsumowanie podstawowych statystyk opisowych.

**Tabela 9 Podsumowanie cen komercyjnych terapii grupowych osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju**

Parametr	Koszt godzinnej terapii grupowej wyliczony na podstawie podanego czasu i ceny świadczenia
Liczba obserwacji	13
Minimalna wartość	63 zł
I kwartył	71 zł
Mediana	80 zł
Średnia	83 zł
III kwartył	86 zł
Maksymalna wartość	144 zł
Średnia po odcięciach	78 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie stron internetowych świadczeniodawców (data dostępu: 22.01.2024 r.)

## 2.6. Uwagi do świadczenia

W dniu 10 stycznia 2024 roku odbyło się spotkanie pracowników Agencji z przedstawicielami środowiska, podczas którego świadczeniodawcy zgłosili następujące uwagi dotyczące analizowanych świadczeń:

1. wysokie koszty osobowe i niedoszacowanie świadczeń, które, ze względu na swą specyfikę, wymagają doświadczonej i wyszkolonej kadry specjalistów, których wynagrodzenia na rynku komercyjnym stanowią barierę dla świadczeniodawców publicznych;
2. zmiana wymagań dla pracy poradni z 1/3 etatu lekarza psychiatry na 1/3 etatu lekarza psychiatry lub lekarza neurologa byłaby ułatwieniem w pozyskaniu kadry;
3. absencje i nieobecności zarówno personelu jak i pacjentów przekładają się na średnie wykorzystanie 1 etatu pracownika w około 70%-75% praktycznego czasu pracy.

Ponadto przedstawiciele środowiska zgłosili, że oprócz kosztów wynagrodzeń pracowników muszą ponosić koszty związane z podnoszeniem kwalifikacji kadry (szkoleń zewnętrznych) oraz koszty superwizji z uwagi na obciążający charakter pracy.

Dodatkowym obciążeniem jest obligatoryjny zakup testów diagnostycznych oraz szkolenie pracowników w ich stosowaniu.

Istotne z punktu widzenia kosztowego dla świadczeniodawców są także pomoce terapeutyczne, które bardzo często ulegają uszkodzeniu, a niejednokrotnie jako jedyne są pomocne w zachęceniu dziecka do udziału w terapii i tym samym muszą być „atrakcyjne”.

W opinii środowiska, zauważalny wzrost rozpoznań autyzmu wśród dzieci przekłada się na znaczące wydłużenie kolejek u świadczeniodawców, które, ze względu na ograniczoną liczbę podmiotów, nie ulegną znacznemu skróceniu.

W przypadku świadczeń terapii grupowych świadczeniodawcy podkreślali trudności z ich organizacją, wynikające ze zróżnicowania stanu klinicznego pacjentów, poziomu ich funkcjonowania i wieku. Pacjenci biorący udział w zajęciach grupowych są określani jako „wysokofunkcjonujący”. Podkreślano, że świadczenia te są niezwykle ważne w procesie terapeutycznym – poprawy w funkcjonowaniu emocjonalnym, społecznym i poznawczym, usamodzielnienia i przygotowania do życia w wieku dorosłym.

Część uwag środowiska odnosiła się do koszyka świadczeń gwarantowanych, który nie uwzględnia potrzeb:

- wydłużenia czasu wizyty ze względu na wywiad z rodziną pacjenta, początkowo by wytłumaczyć rodzicom diagnozę, a w czasie terapii by zebrać wywiad o funkcjonowaniu pacjenta w domu;
- wprowadzenia świadczeń kompleksowo-konsultacyjnych udzielanych przez jedną osobę personelu – np. przy wywiadzie z rodzicami często wystarczyłaby jedna osoba (zwiększyłoby to też dostępność do świadczeń);
- pracy zespołów terapeutycznych, aby koordynować pracę różnych specjalistów tak, by wszyscy pracowali nad konkretnym problemem, w tym samym czasie;
- wprowadzenia 3-miesięcznych warsztatów dla rodziców przed rozpoczęciem terapii autyzmu u dziecka, co znacząco wpłynęłoby na współdziałanie rodziny w procesie terapii dziecka;
- zwiększenia liczby godzin zajęć grupowych na dzień, aby można było umówić pacjenta w jednym dniu na kilka takich zajęć.

Środowisko wnioskuje także o zwiększenie wyceny punktu dla świadczeń realizowanych w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego. Obszar ten wymaga dodatkowego wzmocnienia finansowego, ponieważ są to niszowe świadczenia.

### 3. Projekt taryfy

#### 3.1. Pozyskanie danych

##### 3.1.1. Dane finansowo-księgowe

Na potrzeby oszacowania kosztów wykorzystania infrastruktury zweryfikowano dane finansowo-księgowe odnoszące się do ośrodków powstawania kosztów dla przedmiotowych świadczeń za lata 2019–2022, zgromadzone przez Agencję w ramach następujących postępowań:

- nr 54 Dane finansowo-księgowe za 2019 rok;
- nr 56 Opieka psychiatryczna dzieci i młodzieży (dane za 2020 rok);
- nr 62 Dane finansowo-księgowe za 2021 rok;
- nr 68 Choroby układu nerwowego (dane za 2022 rok);
- nr 71 Choroby kręgosłupa (dane za 2022 rok);
- nr 73 Dane finansowo-księgowe za 2022 rok

oraz dane finansowo-księgowe za rok 2021 pozyskane na potrzeby realizacji zlecenia Ministra Zdrowia z 14.03.2022 r., znak ZPP.762.2.2022.MS, na podstawie art. 31n pkt 5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1285 z późn. zm.), w sprawie przeprowadzenia wyceny kompleksowego świadczenia zdrowotnego realizowanego w warunkach centrum zdrowia psychicznego w oparciu o założenia pilotażu wdrażanego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego (Dz. U. poz. 852).

W ramach powyższych postępowań Agencja pozyskała informacje pochodzące z 59 ośrodków powstawania kosztów o kodach resortowych 1708 poradnie dla osób z autyzmem dziecięcym oraz 1701 poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci. W poniższej tabeli przedstawiono strukturę pozyskanych danych w podziale na lata oraz kategorię podmiotu.

**Tabela 10 Dane finansowo-księgowe będące w posiadaniu Agencji w podziale na kategorię świadczeniodawcy**

Ośrodek powstawania kosztów (kod resortowy)	Ogółem	Kategoria podmiotu				
		Gminny, powiatowy, miejski	Niepubliczne	Kliniczny	Wojewódzki	Inny
2019						
Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży (1701)	2	2	-	-	-	-
Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym (1708)	-	-	-	-	-	-
2020						
Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży (1701)	22	-	1	2	7	12
Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym (1708)	-	-	-	-	-	-
2021						
Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży (1701)	17	1	1	2	6	7
Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym (1708)	3	-	-	1	2	-

Ośrodek powstawania kosztów (kod resortowy)	Ogółem	Kategoria podmiotu				
		Gminny, powiatowy, miejski	Niepubliczne	Kliniczny	Wojewódzki	Inny
2022						
Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży (1701)	12	3	-	2	7	-
Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym (1708)	3	1	-	-	2	-

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono reprezentatywność pozyskanej przez Agencję próby danych finansowo-księgowych. Informacje o liczbie podmiotów realizujących świadczenia w poszczególnych zakresach świadczeń pochodzą z danych sprawozdawczych NFZ za okres styczeń-sierpień 2023 r.

**Tabela 11 Reprezentatywność próby danych finansowo-księgowych z ośrodków podstawia kosztów realizujących świadczenia w zakresie świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju**

Nazwa zakresu realizacji świadczeń	Liczba świadczeniodawców realizujących taryfikowane świadczenia*	Liczba świadczeniodawców (liczba OPK), których dane zostały włączone do wyliczeń	[%] świadczeniodawców, których dane zostały włączone do wyliczeń
Świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju	58	6	10,34%
Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży	56	53	94,64%
<b>Razem</b>	<b>121</b>	<b>59</b>	<b>48,76%</b>

\* Liczba podmiotów realizujących świadczenia w poszczególnych zakresach w okresie styczeń-sierpień 2023 r.

Źródło: opracowanie własne

Ze względu na niski udział danych z ośrodków udzielających świadczeń w zakresie świadczeń dla dzieci z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (10,34%), do analizy kosztów infrastruktury dołączono również koszty OPK udzielających świadczeń w zakresie świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży.

### 3.1.2. Dane odnoszące się do kosztów wynagrodzeń

Oszacowania kosztów wynagrodzeń personelu dokonano w oparciu o informacje pozyskane w ramach postępowania nr 74 Wynagrodzenia osób zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Wnioskowane informacje obejmowały zanonimizowane dane dotyczące osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub świadczących usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, lub w ramach podwykonawstwa, w zakresie, w jakim dane te dotyczyły osób biorących udział w realizacji świadczeń w ramach umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, obejmujące informacje o wymiarze zatrudnienia i wysokości poszczególnych składowych wynagrodzenia, oraz ponoszonych kosztów zatrudnienia z okresu od 1 do 31 sierpnia 2023 roku.

Powyższe dane dotyczyły wszystkich umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartych przez Podmiot z Narodowym Funduszem Zdrowia z wyjątkiem umów z rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi oraz środkami pomocniczymi, a także z rodzaju choroby zakaźne i stany nadzwyczajne i Regionalnych Centrów Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa.



Na potrzeby realizacji przedmiotowego zlecenia do analiz wybrano dane spełniające wymogi Ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2139), (dalej: ustawa o minimalnym wynagrodzeniu) dla poszczególnych grup zawodowych.

W celu oszacowania kosztów wynagrodzeń personelu medycznego realizującego przedmiotowe świadczenia do dalszych analiz przyjęto następujące kategorie personelu:

- Wynagrodzenie lekarza: wynagrodzenie osób przypisanych do grupy zawodowej numer 1 – zgodnie z ustawą o minimalnym wynagrodzeniu, będących specjalistami psychiatrii lub psychiatrii dziecięcej,
- Wynagrodzenie psychologa: wynagrodzenie osób przypisanych do grupy zawodowej numer 2 – zgodnie z ustawą o minimalnym wynagrodzeniu, z wyłączeniem: pielęgniarek i położnych, ratowników medycznych, techników, fizyków medycznych, dietetyków oraz pozostałego personelu niemedycznego,
- Wynagrodzenie pozostałych specjalistów: wynagrodzenie osób przypisanych do grupy zawodowej numer 5 – zgodnie z ustawą o minimalnym wynagrodzeniu, z wyłączeniem: pielęgniarek i położnych, ratowników medycznych, techników, fizyków medycznych, dietetyków oraz pozostałego personelu niemedycznego.

Oszacowania godzinowych stawek wynagrodzeń personelu dokonano w oparciu o próbę ponad 27 tys. obserwacji pochodzących od łącznie 1 579 podmiotów. Szczegółowe zestawienie zawiera poniższa tabela.

**Tabela 12** *Próba danych o wynagrodzeniach personelu będąca w posiadaniu Agencji (raport kadrowo-płacowy za sierpień 2023 r.)*

Kategoria personelu	Liczba podmiotów	Liczba obserwacji
Lekarz	330	1 615
Psycholog	723	5 264
Pozostali specjaliści	1 525	20 541
<b>łącznie</b>	<b>1 579</b>	<b>27 420</b>

Źródło: opracowanie własne

### 3.1.3. Pozostałe istotne informacje o kosztach świadczeń

W ramach konsultacji eksperckich Agencja pozyskała informacje o innych niż koszty osobowe i zajęcia infrastruktury istotnych elementach mających wpływ na koszt realizacji przedmiotowych świadczeń tj.: koszty badań laboratoryjnych zlecanych przez lekarza psychiatrę w trakcie porad lekarskich, koszt testów diagnostycznych związanych z prowadzeniem diagnozy pacjenta w ramach porad kompleksowo-konsultacyjnych. Kategoria ta obejmuje również nakłady ponoszone w związku z ustawicznym szkoleniem personelu, supervizją i zapewnieniem materiałów pomocniczych niezbędnych w trakcie prowadzenia programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego.

Przekazane przez ekspertów dane były aktualne na styczeń 2024 roku.

### 3.1.4. Mnożnik zmian wielkości kosztów

W związku z oparciem analiz o dane finansowo-księgowe, wykorzystane do określenia kosztu infrastruktury poradni, pochodzące z lat 2019–2022, zostały one zaktualizowane do poziomu

odpowiadającego kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r. właściwymi wskaźnikami cząstkowymi wskazanymi w poniższej tabeli.

**Tabela 13 Wskaźniki cząstkowe uaktualniające dane do 30.06.2024 roku**

Kategoria	Rok, z którego pochodzą dane			
	2019	2020	2021	2022
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto - opieka zdrowotna i pomoc społeczna*	1,69182	1,55829	1,32911	1,23450
Dynamika wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych – zdrowie	1,23839	1,18167	1,14392	1,06808
Dynamika średnioważonego kosztu kapitału	1,31053	1,25262	1,20271	1,10259

\*dotyczy wynagrodzenia personelu ujętego w kosztach infrastruktury

Źródło: opracowanie własne

Powyższe wskaźniki zostały opracowane w oparciu o korelację prognoz z "Wytocznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw" oraz dane dla sektora opieki zdrowotnej (dla wskaźnika wynagrodzeń oraz inflacji). Mnożnik uwzględnia zwiększenie minimalnego wynagrodzenia personelu oraz założenia ustawy o minimalnym wynagrodzeniu.

### 3.1.5. Analiza danych

Analizę danych przekazanych przez świadczeniodawców przeprowadzono zgodnie z *Metodyką taryfikacji świadczeń opieki zdrowotnej AOTMiT*. W uzasadnionych przypadkach, które zostały wskazane w dalszej części dokumentu, zastosowano odstępstwa od metodyki.

Poniżej przedstawiono informacje o sposobie obliczeń podstawowych składowych kosztu dla poszczególnych grup świadczeń, między innymi kosztu infrastruktury, kosztu personelu realizującego świadczenia, kosztu pozostałych materiałów oraz testów diagnostycznych wykorzystywanych w związku z realizacją przedmiotowych świadczeń.

### 3.1.6. Koszt infrastruktury

Do obliczenia kosztu infrastruktury poradni posłużyły dane finansowo-księgowe za lata 2019–2022, uaktualnione do poziomu odpowiadającego kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 roku. Oszacowania oparto na rzeczywistej lub teoretycznej (6 godzin dziennie w dni robocze) liczbie godzin pracy komórki organizacyjnej zaraportowanej przez świadczeniodawców. Na potrzeby niniejszej analizy do wyliczeń wykorzystano koszt infrastruktury wynikający z bardziej optymalnego wykorzystania czasu pracy poradni.

Podkreślić należy, że w koszcie infrastruktury uwzględnione zostały wszystkie wartości wskazane przez świadczeniodawców w formularzach danych finansowo-księgowych, z wyłączeniem kosztów wynagrodzeń personelu medycznego, bezpośrednio zaangażowanego w realizację przedmiotowych świadczeń – kalkulowanych odrębnie. W szczególności uwzględnione zostały koszty procedur diagnostycznych, w tym badań zleczanych pacjentom, oraz wynagrodzenia personelu niemedycznego, koszty zarządu, amortyzacji sprzętów (w tym amortyzacji odtworzeniowej sprzętów zamortyzowanych), koszty transportu oraz koszty eksploatacyjne.

W poniższej tabeli zamieszczono średnie koszty zajęcia infrastruktury w poszczególnych komórkach organizacyjnych, w których realizowane są świadczenia z zakresu świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju.

**Tabela 14 Średni koszt godziny zajęcia infrastruktury, po odcięciach wartości skrajnych (dane uaktualnione do 30.06.2024 r.)**

Komórka organizacyjna	Liczba obserwacji	Średni koszt godziny zajęcia infrastruktury [zł]
Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży (1701)	53	40,01
Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym (1708)	6	26,98
<b>Razem</b>	<b>59</b>	<b>40,00</b>

Źródło: opracowanie własne

### Porady lekarskie

Mając na względzie praktyczne aspekty funkcjonowania poradni, w których udzielane są porady lekarskie, w tym konieczność przygotowania/uporządkowania pomieszczenia oraz zapewnienie kodeksowych przerw pracy personelu, nominalny czas porad został zwiększony o 5 minut na każde 60 minut udzielania świadczenia.

W poniższej tabeli zestawiono koszty infrastruktury przyjęte do wyliczenia kosztów świadczeń udzielanych w ramach porad lekarskich.

**Tabela 15 Koszt zajęcia infrastruktury, po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r. – porady lekarskie**

Nazwa świadczenia	Średni koszt godziny zajęcia infrastruktury [zł]	Czas [min]	Koszt zajęcia infrastruktury [zł]
Porada lekarska diagnostyczna	40,00	65	<b>43,33</b>
Porada lekarska terapeutyczna (60 minut)		65	<b>43,33</b>
Porada lekarska kontrolna (30 minut)		33	<b>21,67</b>

Źródło: opracowanie własne

### Porady kompleksowo-konsultacyjne

Mając na względzie praktyczne aspekty funkcjonowania poradni, w których udzielane są porady kompleksowo-konsultacyjne, w tym konieczność przygotowania/uporządkowania pomieszczenia oraz zapewnienie kodeksowych przerw pracy personelu, nominalny czas porad został zwiększony o 5 minut na każde 60 minut udzielania świadczenia.

W poniższej tabeli zestawiono koszty infrastruktury przyjęte do wyliczenia kosztów świadczeń udzielanych w ramach porad kompleksowo-konsultacyjnych.

**Tabela 16 Koszt zajęcia infrastruktury, po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r. – porady kompleksowo-konsultacyjne**

Nazwa świadczenia	Średni koszt godziny zajęcia infrastruktury [zł]	Czas [min]	Koszt zajęcia infrastruktury [zł]
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (60 minut)	40,00	65	<b>43,33</b>

Nazwa świadczenia	Średni koszt godziny zajęcia infrastruktury [zł]	Czas [min]	Koszt zajęcia infrastruktury [zł]
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (120 minut)		130	86,67
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna – uzupełniająca (60 minut)		65	43,33
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna - uzupełniająca (120 minut)		130	86,67
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (60 minut)		65	43,33
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (120 minut)		130	86,67

Źródło: opracowanie własne

### Program terapeutyczno-rehabilitacyjny

Mając na względzie praktyczne aspekty funkcjonowania poradni, w których realizowany jest program terapeutyczno-rehabilitacyjny, w tym konieczność przygotowania/uporządkowania pomieszczenia oraz zapewnienie kodeksowych przerw pracy personelu, nominalny czas świadczeń 60-minutowych zwiększony został o 5 minut związanych z koniecznością zapewnienia przerwy technicznej.

W poniższej tabeli zestawiono koszty infrastruktury przyjęte do wyliczenia kosztów świadczeń udzielanych w ramach realizacji programów terapeutyczno-rehabilitacyjnych, innych niż sesje psychoterapii grupowej.

**Tabela 17 Koszt zajęcia infrastruktury, po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r. – program terapeutyczno-rehabilitacyjny z wyłączeniem sesji grupowych**

Nazwa świadczenia	Średni koszt godziny zajęcia infrastruktury [zł]	Czas [min]	Koszt zajęcia infrastruktury [zł]
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog specjalny)	40,00	65	43,33
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog)		65	43,33
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - fizjoterapeuta)		65	43,33
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - osoba prowadząca terapię zajęciową)		65	43,33
Porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej)		65	43,33
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut)		65	43,33
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut)		65	43,33
Terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)		65	43,33

Nazwa świadczenia	Średni koszt godziny zajęcia infrastruktury [zł]	Czas [min]	Koszt zajęcia infrastruktury [zł]
Psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)		65	<b>43,33</b>

Źródło: opracowanie własne

### Sesje psychoterapii grupowej

Mając na względzie praktyczne aspekty funkcjonowania poradni, w których realizowane są sesje psychoterapii grupowej, w tym konieczność przygotowania/uporządkowania pomieszczenia oraz zapewnienie kodeksowych przerw pracy personelu pomiędzy sesjami grupowymi, nominalny czas porad został zwiększony o 5 minut na każde 60 minut udzielania świadczenia.

W poniższej tabeli zestawiono koszty infrastruktury przyjęte do wyliczenia kosztów realizacji sesji psychoterapii grupowych, będących szczególną formą programów terapeutyczno-rehabilitacyjnych.

**Tabela 18 Koszt zajęcia infrastruktury, po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r. – sesje grupowe realizowane w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego**

Nazwa świadczenia	Średni koszt godziny zajęcia infrastruktury [zł]	Czas [min]	Koszt zajęcia infrastruktury [zł]
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min) – grupa od 3 do 5 uczestników	40,00	65	<b>43,33</b>
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min) – kolejny uczestnik ponad limit finansowany grupą		65	<b>43,33</b>
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min) – grupa od 3 do 5 uczestników		130	<b>86,67</b>
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min) – kolejny uczestnik ponad limit finansowany grupą		130	<b>86,67</b>

Źródło: opracowanie własne

### 3.1.7. Koszt wynagrodzeń

Stawki godzinowe personelu uczestniczącego w realizacji świadczeń oszacowane zostały na podstawie danych przekazanych przez świadczeniodawców za pośrednictwem raportów kadrowo-płacowych za sierpień 2023 r. – tj. dla wartości obowiązujących do 30.06.2024 r.

Jednocześnie, mając na względzie niedofinansowanie świadczeń w obszarze psychiatrii, a także dotychczasowe prace taryfikacyjne w tym obszarze, do wyliczeń przyjęto stawki godzinowe wynagrodzenia personelu medycznego na poziomie 85 percentyla. Powyższe stawki wynagrodzeń zostały dodatkowo powiększone o narzut pozwalający na finansowanie przez pracodawcę:

- specjalistycznych szkoleń personelu, niezbędnych do prowadzenia terapii na rzecz dzieci ze spektrum autyzmu,
- superwizji, dla personelu realizującego programy terapeutyczne, w tym terapie grupowe w wymiarze 3 godzin w miesiącu.

W poniższej tabeli zamieszczono podsumowanie przyjętych do analiz stawek godzinowych wynagrodzenia brutto-brutto personelu realizującego świadczenia z zakresu świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju.

**Tabela 19 Godzinowe stawki wynagrodzenia personelu realizującego taryfikowane świadczenia (dane aktualne do 30.06.2024 r.)**

Kategoria personelu	Godzinowa stawka wynagrodzenia [zł]
Lekarz	216,13
Psycholog	128,27
Psycholog z uwzględnieniem superwizji	130,84
Pozostali specjaliści	76,82
Pozostali specjaliści z uwzględnieniem superwizji	78,30

Źródło: opracowanie własne

### Porady lekarskie

W poniższej tabeli zestawiono koszty personelu przyjęte do wyliczenia kosztów porad lekarskich. Łączny koszt personelu został obliczony jako iloczyn średniej stawki godzinowej oraz czasu trwania poszczególnych porad. Mając na względzie konieczność przygotowania/ uporządkowania pomieszczenia, w którym udzielane są przedmiotowe świadczenia, oraz zapewnienie kodeksowych przerw pracy personelu, nominalny czas porad został zwiększony o 5 minut na każde 60 minut udzielania świadczenia.

**Tabela 20 Koszt wynagrodzeń personelu realizującego porady lekarskie**

Nazwa świadczenia	Personel	Liczba osób personelu	Stawka godzinowa [zł]	Czas [min]	Koszt personelu [zł]
Porada lekarska diagnostyczna	Lekarz	1	216,13	65	<b>234,14</b>
Porada lekarska terapeutyczna (60 minut)	Lekarz	1	216,13	65	<b>234,14</b>
Porada lekarska kontrolna (30 minut)	Lekarz	1	216,13	33	<b>117,07</b>

Źródło: opracowanie własne

### Porady kompleksowo-konsultacyjne

W poniższej tabeli zestawiono koszty wynagrodzeń przyjęte do wyliczenia kosztów świadczeń udzielanych w ramach porad kompleksowo-konsultacyjnych. Łączny koszt personelu został obliczony jako iloczyn średniej stawki godzinowej oraz czasu trwania poszczególnych porad. Mając na względzie praktyczne aspekty funkcjonowania poradni, w których udzielane są przedmiotowe świadczenia, nominalny czas porad został zwiększony o 5 minut na każde 60 minut udzielania świadczenia.

Zgodnie z rozporządzeniem koszykowym świadczenie to jest udzielane przez przynajmniej dwie osoby z zespołu specjalistów. Jednocześnie personel realizujący porady kompleksowo-konsultacyjne jest wysoce wyspecjalizowany, zatem na potrzeby określenia kosztów realizacji omawianych świadczeń, przyjęto stawkę wynagrodzenia psychologów, tj. osób przypisanych do grupy zawodowej numer 2 – zgodnie z ustawą o minimalnym wynagrodzeniu. Podejście to pozwoli na zapewnienie wysokiego poziomu realizacji świadczeń.

**Tabela 21 Koszt wynagrodzeń personelu realizującego porady kompleksowo-konsultacyjne**

Nazwa świadczenia	Personel	Liczba osób personelu	Stawka godzinowa [zł]	Czas [min]	Koszt personelu [zł]
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (60 minut)	Psycholog	2	130,84	65	283,48
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (120 minut)	Psycholog	2	130,84	130	566,97
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna – uzupełniająca (60 minut)	Psycholog	2	130,84	65	283,48
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna - uzupełniająca (120 minut)	Psycholog	2	130,84	130	566,97
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (60 minut)	Psycholog	2	130,84	65	283,48
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (120 minut)	Psycholog	2	130,84	130	566,97

Źródło: opracowanie własne

W odniesieniu do porad kompleksowo-konsultacyjnych diagnostycznych w wartości świadczenia uwzględniono dodatkowy koszt wielospecjalistycznej diagnozy w zespole diagnostycznym (konsylium). Zadaniem zespołu jest podsumowanie wyników testów diagnostycznych i opracowanie spójnego materiału dla lekarza, pomocnego do ustalenia diagnozy, a także ustalenie specjalnych potrzeb rozwojowych i wynikającego z nich planu postępowania terapeutycznego z pacjentem. W celu oszacowania kosztu konsylium przyjęto założenie, że będzie ono realizowane przez 2 osoby personelu przez 1 godzinę. Założenie to dotyczy całego podstawowego procesu diagnostycznego. Składowa ta została zatem uwzględniona proporcjonalnie w każdej z 4 porad kompleksowo-konsultacyjnych diagnostycznych.

W poniższej tabeli zestawiono koszty przyjęte do oszacowania wartości składowej konsylium. W odniesieniu do porad, których czas trwania wynosi 120 minut wartości te zostały proporcjonalnie zwiększone. Przyjmując powyższe założenia koszt konsylium wynosi:

- 75,42 zł, dla 60-minutowej porady,
- 150,84 zł, dla 120-minutowej porady.

**Tabela 22 Koszt konsylium realizowanego w ramach porady kompleksowo-konsultacyjnej diagnostycznej (60 minut)**

Koszt konsylium	Czas (min)	Liczba osób personelu	Stawka [zł]	Razem [zł]
Psycholog	15	2	130,84	65,42
Infrastruktura poradni	15	-	40,00	10,00
<b>Razem</b>				<b>75,42</b>

Źródło: opracowanie własne

### **Program terapeutyczno-rehabilitacyjny**

Mając na względzie praktyczne aspekty funkcjonowania poradni, w których udzielane są przedmiotowe świadczenia, nominalny czas świadczeń 60-minutowych zwiększony został o 5 minut związanych z koniecznością zapewnienia przerwy technicznej oraz ustawowych przerw od pracy przysługujących personelowi.

W poniższej tabeli zestawiono koszty wynagrodzeń przyjęte do wyliczenia kosztów świadczeń udzielanych w ramach programów terapeutyczno-rehabilitacyjnych innych niż sesje grupowe. Łączny koszt personelu został obliczony jako iloczyn średniej stawki godzinowej oraz czasu trwania poszczególnych terapii.

**Tabela 23 Koszt wynagrodzeń personelu realizującego program terapeutyczno-rehabilitacyjny inny niż sesje grupowe**

Nazwa świadczenia	Personel	Liczba osób personelu	Stawka godzinowa [zł]	Czas [min]	Koszt personelu [zł]
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog specjalny)	Pozostali specjaliści	1	78,35	65	<b>84,88</b>
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog)	Pozostali specjaliści	1	78,35	65	<b>84,88</b>
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - fizjoterapeuta)	Pozostali specjaliści	1	78,35	65	<b>84,88</b>
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - osoba prowadząca terapię zajęciową)	Pozostali specjaliści	1	78,35	65	<b>84,88</b>
Porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej)	Psycholog	1	133,46	65	<b>144,58</b>
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut)	Psycholog	1	133,46	65	<b>144,58</b>
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut)	Psycholog	1	133,46	65	<b>144,58</b>
Terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	Pozostali specjaliści	1	78,35	65	<b>84,88</b>
Psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	Psycholog	0,5	133,46	65	<b>114,73</b>
	Pozostali specjaliści	0,5	78,35		

Źródło: opracowanie własne

### **Sesje psychoterapii grupowej**

Sesje psychoterapii grupowych, będących szczególną formą programów terapeutycznych, zgodnie z rozporządzeniem koszykowym są udzielane przez dwie osoby z zespołu specjalistów. Na potrzeby analizy przyjęto, że świadczenia te realizowane są w połowie przez psychologów (grupa 2 według ustawy o minimalnym wynagrodzeniu) oraz pozostałych specjalistów (grupa 5).

Mając na względzie praktyczne aspekty funkcjonowania poradni, w których udzielane są przedmiotowe świadczenia, w tym konieczność przygotowania/uporządkowania pomieszczenia oraz



zapewnienie kodeksowych przerw personelu pomiędzy sesjami grupowymi, nominalny czas porad został zwiększony o 5 minut na każde 60 minut udzielania świadczenia.

Jednocześnie przyjęto założenie, że decyzja o zastosowanej metodzie terapii powinna wynikać jedynie z aspektów medycznych, z pominięciem kwestii finansowych. Dla preferowanej formy zatrudnienia personelu tj. umowy o pracę, koszt wynagrodzenia personelu jest kosztem stałym i, w przypadku terapii grupowej, rozkłada się na mniejszą liczbę godzin, w związku z czym zwiększa się koszt osobowy przypadający na jedną godzinę.

W związku z powyższym oraz bazując na statystykach NFZ za I połowę 2023 r. dotyczących średniej liczby uczestników sesji grupowych, która wynosi 6 osób, oszacowano łączny koszt personelu (poniższa tabela).

**Tabela 24 Koszt wynagrodzeń personelu realizującego sesje psychoterapii grupowej**

Nazwa świadczenia	Personel (Udział w koszcie)	Stawka godzinowa [zł]	Czas [min]	Liczba osób w grupie	Koszt personelu [zł]	
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno- rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min)	Psycholog (50%)	133,46	65	6	688,02	
	Pozostali specjaliści (50%)	78,35				
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno- rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min)	Psycholog (50%)	133,46	130		6	1 376,05
	Pozostali specjaliści (50%)	78,35				

Źródło: opracowanie własne

### 3.1.8. Koszt materiałów oraz testów diagnostycznych

Na podstawie danych przekazanych przez ekspertów – świadczeniodawców posiadających wieloletnie doświadczenie w pracy z pacjentami z autyzmem dziecięcym - oszacowano koszty komercyjnych, standaryzowanych testów diagnostycznych chronionych prawami autorskimi, których wykorzystanie jest niezbędne do diagnozowania zaburzeń ze spektrum autyzmu – uznanych na całym świecie jako elementy „złotego standardu” diagnozy autyzmu.

Przekazane dane i informacje pozwoliły również na określenie kosztu związanego z zapewnieniem materiałów pomocniczych wykorzystywanych w trakcie realizacji programów terapeutycznych. Podkreślić należy, że 60% pacjentów, na rzecz których realizowane są omawiane świadczenia, to dzieci do 10. r.ż. Elementy te odgrywają więc istotną rolę przy bezpośrednim prowadzeniu terapii, jak i przy motywowaniu dzieci do wykonywania poleceń personelu.

W poniższej tabeli zamieszczono zestawienie oszacowanych wartości, wykorzystanych do dalszych analiz.

**Tabela 25 Koszt materiałów pomocniczych oraz testów diagnostycznych**

Kategoria kosztów	Jednostka	Koszt [zł]
Materiały i pomoce terapeutyczne	uczestnik/godzina	10,71
Standaryzowane testy diagnostyczne	porada	50,00

Źródło: opracowanie własne

**Program terapeutyczno-rehabilitacyjny, w tym sesje psychoterapii grupowej**

W poniższej tabeli zestawiono koszty ponoszone w związku z zapewnieniem materiałów i pomocy terapeutycznych wykorzystywanych przy realizacji terapii grupowych oraz indywidualnych.

**Tabela 26 Koszt materiałów i pomocy terapeutycznych wykorzystywanych przy realizacji programów terapeutyczno-rehabilitacyjnych**

Nazwa świadczenia	Liczba uczestników	Czas [min]	Koszt materiałów i pomocy [zł]
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog specjalny)	1	60	10,71
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog)	1	60	10,71
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - fizjoterapeuta)	1	60	10,71
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - osoba prowadząca terapię zajęciową)	1	60	10,71
Porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej)	1	60	10,71
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut)	1	60	10,71
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut)	1	60	10,71
Terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	1	60	10,71
Psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	0	60	0,00
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min)	6	60	64,29
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min)	6	120	128,57

Źródło: opracowanie własne

### 3.1.9. Wyniki analizy kosztów

Na potrzeby aktualizacji taryf przeprowadzono analizę kosztów infrastruktury (dane finansowo-księgowe), stawek wynagrodzeń personelu (raporty kadrowo-płacowe) oraz innych istotnych elementów kosztowych takich jak: koszty testów diagnostycznych, materiałów i pomocy terapeutycznych, szkoleń personelu oraz superwizji, przy uwzględnieniu warunków realizacji świadczeń określonych w *Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień* (Dz.U. 2019 poz. 1285 z późn. zm.). Wyniki analizy kosztów w podziale na porady lekarskie, porady kompleksowo-konsultacyjne oraz program terapeutyczno-rehabilitacyjny przedstawiono poniżej.

#### Porady lekarskie

W poniższej tabeli zestawiono łączny koszt świadczeń udzielanych w ramach porad lekarskich zawierający koszt infrastruktury (uwzględniający koszt badań diagnostycznych/laboratoryjnych oraz uaktualniony do poziomu odpowiadającego kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.) oraz koszty osobowe.

**Tabela 27 Łączny koszt porad lekarskich (po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.)**

Nazwa świadczenia	Czas [min]	Koszt zajęcia infrastruktury [zł]	Koszt personelu [zł]	Koszt świadczenia [zł]
Porada lekarska diagnostyczna	65	43,33	234,14	<b>277,47</b>
Porada lekarska terapeutyczna (60 minut)	65	43,33	234,14	<b>277,47</b>
Porada lekarska kontrolna (30 minut)	33	21,67	117,07	<b>138,74</b>

Źródło: opracowanie własne

### **Porady kompleksowo-konsultacyjne**

W poniższej tabeli zestawiono łączny koszt porad kompleksowo-konsultacyjnych oraz składowe świadczeń: tj.: koszt infrastruktury (uaktualniony do poziomu odpowiadającego kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.), koszty osobowe, konsylium i testów diagnostycznych.

**Tabela 28 Łączny koszt porad kompleksowo-konsultacyjnych (po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.)**

Nazwa świadczenia	Czas [min]	Koszt personelu [zł]	Koszt infrastruktury [zł]	Konsylium [zł]	Testy diagnostyczne [zł]	Koszt świadczenia [zł]
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (60 minut)	65	283,48	43,33	75,42	50,00	<b>452,24</b>
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (120 minut)	130	566,97	86,67	150,84	50,00	<b>804,47</b>
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna – uzupełniająca (60 minut)	65	283,48	43,33	–	–	<b>326,82</b>
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna - uzupełniająca (120 minut)	130	566,97	86,67	–	–	<b>653,63</b>
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (60 minut)	65	283,48	43,33	–	–	<b>326,82</b>
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (120 minut)	130	566,97	86,67	–	–	<b>653,63</b>

Źródło: opracowanie własne

Podkreślić należy, że proponuje się wprowadzenie limitu rozliczeń dla porad kompleksowo-konsultacyjnych dla osób z autyzmem dziecięcym:

- diagnostycznych – do 4 godzin,
- diagnostycznych uzupełniających (po wykorzystaniu limitu porad diagnostycznych podstawowych) – do 16 godzin w roku,
- kontrolnych – do 24 godzin w roku.

**Program terapeutyczno-rehabilitacyjny – terapie indywidualne**

W poniższej tabeli zestawiono łączny koszt świadczeń indywidualnych realizowanych w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego oraz składowe świadczeń: tj.: koszt infrastruktury (uaktualniony do poziomu odpowiadającego kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.), koszty osobowe z superwizją oraz koszt materiałów pomocniczych.

**Tabela 29 Łączny koszt świadczeń indywidualnych realizowanych w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego (po aktualizacji do poziomu odpowiadającego kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.)**

Nazwa świadczenia	Czas [min]	Koszt personelu z superwizją [zł]	Koszt infrastruktury [zł]	Materiały pomocnicze [zł]	Koszt świadczenia [zł]
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog specjalny)	65	84,88	43,33	10,71	<b>138,93</b>
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog)	65	84,88	43,33	10,71	<b>138,93</b>
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - fizjoterapeuta)	65	84,88	43,33	10,71	<b>138,93</b>
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - osoba prowadząca terapię zajęciową)	65	84,88	43,33	10,71	<b>138,93</b>
Porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej)	65	144,58	43,33	10,71	<b>198,62</b>
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut)	65	144,58	43,33	10,71	<b>198,62</b>
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut)	65	144,58	43,33	10,71	<b>198,62</b>
Terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	65	84,88	43,33	10,71	<b>138,93</b>
Psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	65	114,73	43,33	-	<b>158,06</b>
<b>Średnia ważona realizacją świadczeń</b>					<b>171,00</b>

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie przedstawionych w powyższej tabeli kosztów realizacji świadczeń indywidualnych realizowanych w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego, oszacowano ich ujednolicony koszt wynoszący 171,00 zł, będący średnią ważoną krotności ich realizacji w okresie maj-sierpień

2023 r. Mechanizm ten aktualnie funkcjonuje w tym rodzaju świadczeń i ma na celu zapewnienie równego dostępu świadczeniobiorcy do poszczególnych terapii.

### **Program terapeutyczno-rehabilitacyjny - sesje psychoterapii grupowej**

W poniższej tabeli zestawiono łączny koszt sesji psychoterapii grupowej realizowanych w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego oraz składowe świadczeń: tj.: koszt infrastruktury (uaktualniony do poziomu odpowiadającego kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.), koszty osobowe z superwizją oraz koszt materiałów pomocniczych, z uwzględnieniem średniej liczby świadczeniobiorców w grupie wynoszącej 6 osób (dane statystyczne NFZ za okres maj–sierpień 2023 r.).

**Tabela 30 Łączny koszt sesji psychoterapii grupowej (po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.)**

Nazwa świadczenia	Liczba osób	Koszt personelu z superwizją [zł]	Koszt materiałów pomocniczych [zł]	Koszt infrastruktury [zł]	Razem [zł]	Na uczestnika	Koszt świadczenia [zł]
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min) – grupa od 3 do 5 uczestników	6	688,02	64,29	43,33	795,64	132,61	<b>663,04</b>
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min) – kolejny uczestnik ponad limit finansowany grupą							<b>132,61</b>
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min) – grupa od 3 do 5 uczestników	6	1 376,05	128,57	86,67	1 591,29	265,21	<b>1 326,07</b>
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min) – kolejny uczestnik ponad limit finansowany grupą							<b>265,21</b>

Źródło: opracowanie własne

## **3.2. Analiza wrażliwości**

Nie przeprowadzono.

### 3.3.Projekt taryfy

W celu ustalenia projektu taryf wartości świadczeń wynikające z analizy kosztów przeliczono na punkty (poniższa tabela) przyjmując średnią cenę punktu dla zakresu świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju równą 13,61 zł<sup>3</sup>.

**Tabela 31 Projekty taryf wynikające z analizy kosztów realizacji świadczeń**

Kod produktu	Nazwa świadczenia	Projekt taryfy	
		[zł]	[pkt]
Porady lekarskie			
5.00.04.0000010	Porada lekarska diagnostyczna (60 minut)	277,47	20,39
5.00.04.1701122	Porada lekarska terapeutyczna (60 minut)	277,47	20,39
5.00.04.1701123	Porada lekarska kontrolna (30 minut)	138,74	10,19
Porady kompleksowo-konsultacyjne			
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (120 minut)	804,47	59,11
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (60 minut)	452,24	33,23
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna - uzupełniająca (120 minut)	653,63	48,03
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna – uzupełniająca (60 minut)	326,82	24,01
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (120 minut)	653,63	48,03
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (60 minut)	326,82	24,01
Program terapeutyczno-rehabilitacyjny – terapie indywidualne			
5.00.04.1701119	Porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej)	171,00	12,56
5.00.04.1701106	Psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	171,00	12,56
5.00.04.1701103	Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut)	171,00	12,56
5.00.04.1701104	Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut)	171,00	12,56
5.00.04.1701105	Terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	171,00	12,56
5.00.04.1701117	Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - fizjoterapeuta)	171,00	12,56
5.00.04.1701118	Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - osoba prowadząca terapię zajęciową)	171,00	12,56
5.00.04.1701115	Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog specjalny)	171,00	12,56
5.00.04.1701116	Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog)	171,00	12,56
Program terapeutyczno-rehabilitacyjny - sesje psychoterapii grupowej			

<sup>3</sup> Rekomendacja nr 54/2023 z dnia 31 maja 2023 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zmiany sposobu lub poziomu finansowania świadczeń opieki zdrowotnej

Kod produktu	Nazwa świadczenia	Projekt taryfy	
		[zł]	[pkt]
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min) – grupa od 3 do 5 uczestników	663,04	48,72
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min) – kolejny uczestnik ponad limit finansowany grupą	132,61	9,74
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min) – grupa od 3 do 5 uczestników	1 326,07	97,43
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min) – kolejny uczestnik ponad limit finansowany grupą	265,21	19,49

Źródło: opracowanie własne

Jednocześnie proponuje się wprowadzenie limitu rozliczeń dla porad kompleksowo-konsultacyjnych dla osób z autyzmem dziecięcym:

- diagnostycznych – do 4 godzin,
- diagnostycznych uzupełniających (po wykorzystaniu limitu porad diagnostycznych podstawowych) – do 16 godzin w roku,
- kontrolnych – do 24 godzin w roku.

Należy zauważyć, że powyższa analiza nie uwzględnia dwóch produktów:

- turnus rehabilitacyjny dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.0000074), który jest możliwy do realizacji w omawianym zakresie świadczeń, jednak warunki jego realizacji nie są zdefiniowane w rozporządzeniu koszykowym w części odnoszącej się do świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju; dodatkowo realizacja tego produktu jest marginalna (2 świadczenia w okresie maj-sierpień 2023 r.),
- badania laboratoryjne wykonane w ramach porady lekarskiej diagnostycznej (kod produktu: 5.00.04.0000144) – produkt statystyczny, niepodlegający taryfikacji.

W poniższej tabeli zestawiono projekty taryf z obowiązującą wyceną świadczeń. Wartość świadczeń została wyliczona jako iloczyn wagi punktowej produktów rozliczeniowych po uwzględnieniu współczynników korygujących aktualną wycenę i średniej ceny jednostki rozliczeniowej wynikającej z Rekomendacji nr 54/2023 z dnia 31 maja 2023 r. Prezesa Agencji w wysokości 13,61 zł.

Tabela 32 Porównanie aktualnej wartości świadczeń oraz projektów taryf

Kod produktu	Nazwa świadczenia	Punkty katalog NFZ [pkt]	Punkty z wsp. 1,1 [pkt]	Wartość obecna* [zł]	Projekt taryfy [zł]	Projekt taryfy* [pkt]	Zmiana [zł]	Zmiana %
1	2	3	4	5	6	7	8=6-5	9=8/5
<b>Porady lekarskie</b>								
5.00.04.0000010	porada lekarska diagnostyczna	13,20	14,52	197,62	277,47	<b>20,39</b>	79,85	40,4%
5.00.04.1701122	porada lekarska terapeutyczna (60 minut)	18,37	20,21	275,06	277,47	<b>20,39</b>	2,41	0,9%
5.00.04.1701123	porada lekarska kontrolna (30 minut)	9,19	10,11	137,60	138,74	<b>10,19</b>	1,14	0,8%
<b>Porady kompleksowo-konsultacyjne</b>								
Nowy produkt	porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (60 minut)	11,00	12,10	164,68	452,24	<b>33,23</b>	287,56	174,6%
Nowy produkt	porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (120 minut)	22,00	24,20	329,36	804,47	<b>59,11</b>	475,11	144,3%
Nowy produkt	porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna – uzupełniająca (60 minut)	11,00	12,10	164,68	326,82	<b>24,01</b>	162,14	98,5%
Nowy produkt	porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna – uzupełniająca (120 minut)	22,00	24,20	329,36	653,63	<b>48,03</b>	324,27	98,5%
Nowy produkt	porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (60 minut)	11,00	12,10	164,68	326,82	<b>24,01</b>	162,14	98,5%
Nowy produkt	porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (120 minut)	22,00	24,20	329,36	653,63	<b>48,03</b>	324,27	98,5%
<b>Program terapeutyczno-rehabilitacyjny – terapie indywidualne</b>								
5.00.04.1701119	terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut)	8,80	9,68	131,74	171,00	<b>12,56</b>	39,26	29,8%
5.00.04.1701106	terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut)	8,80	9,68	131,74	171,00	<b>12,56</b>	39,26	29,8%
5.00.04.1701103	terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	8,80	9,68	131,74	171,00	<b>12,56</b>	39,26	29,8%
5.00.04.1701104	psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	8,80	9,68	131,74	171,00	<b>12,56</b>	39,26	29,8%



Kod produktu	Nazwa świadczenia	Punkty katalog NFZ [pkt]	Punkty z wsp. 1,1 [pkt]	Wartość obecna* [zł]	Projekt taryfy [zł]	Projekt taryfy* [pkt]	Zmiana [zł]	Zmiana %
1	2	3	4	5	6	7	8=6-5	9=8/5
5.00.04.1701105	wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog specjalny)	8,80	9,68	131,74	171,00	12,56	39,26	29,8%
5.00.04.1701117	wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog)	8,80	9,68	131,74	171,00	12,56	39,26	29,8%
5.00.04.1701118	wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - fizjoterapeuta)	8,80	9,68	131,74	171,00	12,56	39,26	29,8%
5.00.04.1701115	wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - osoba prowadząca terapię zajęciową)	8,80	9,68	131,74	171,00	12,56	39,26	29,8%
5.00.04.1701116	porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej)	8,80	9,68	131,74	171,00	12,56	39,26	29,8%
<b>Program terapeutyczno-rehabilitacyjny - terapie grupowe</b>								
5.00.04.1701120	grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) - pierwszy uczestnik	8,80	9,68	131,74	-	-	-	-
5.00.04.1701109	grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) - kolejny uczestnik	8,80	9,68	131,74	-	-	-	-
5.00.04.1701121	grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) - pierwszy uczestnik	8,80	9,68	131,74	-	-	-	-
5.00.04.1701112	grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) - kolejny uczestnik	8,80	9,68	131,74	-	-	-	-
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min) – grupa od 3 do 5 uczestników	-	-	-	663,04	48,72	-	-
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min) – kolejny uczestnik ponad limit finansowany grupą	-	-	-	132,61	9,74	-	-
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min) – grupa od 3 do 5 uczestników	-	-	-	1 326,07	97,43	-	-
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min) – kolejny uczestnik ponad limit finansowany grupą	-	-	-	265,21	19,49	-	-

\*1 pkt=13,61 zł

Źródło: opracowanie własne

## 4. Analiza wpływu na system opieki zdrowotnej

### 4.1. Analiza wpływu na budżet płatnika publicznego

Celem analizy wpływu na budżet jest ocena konsekwencji finansowych podjęcia decyzji o wprowadzeniu w życie proponowanych taryf świadczeń gwarantowanych dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju. W ramach niniejszej analizy porównano nakłady finansowe z perspektywy płatnika publicznego ponoszone na realizację świadczeń w ramach obowiązującej wyceny oraz zmiany wynikające z zastosowania proponowanej taryfy, przy uwzględnieniu zmian w katalogu produktów rozliczeniowych.

Analiza wpływu na budżet została przeprowadzona z wykorzystaniem danych Narodowego Funduszu Zdrowia o liczbie produktów jednostkowych zrealizowanych w zakresie o kodzie 04.1708.007.02 – świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju, w okresie maj-sierpień 2023 roku, po ich estymacji do pełnego roku, z uwzględnieniem:

- wszystkich świadczeń, które zostały sprawozdane do NFZ w omawianym okresie, w tym świadczeń, które nie zostały rozliczone (zapłacone) przez NFZ,
- nowych produktów rozliczeniowych wynikających z proponowanych zmian sposobu finansowania świadczeń,
- ceny punktu obowiązującej od lipca 2023 r. wynoszącej 13,61 zł.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że oszacowania opierają się na historycznych danych dotyczących struktury realizowanych świadczeń. Do celów prezentacyjnych, dla świadczeń realizowanych w ramach terapii grupowych posłużono się dotychczasowymi produktami rozliczeniowymi – przypisana im wartość świadczenia wynika natomiast z wyniku analizy kosztów oraz nowych zasad finansowania, tj.:

- płatność za pierwszego uczestnika terapii dotyczy grupy od 3 do 5 uczestników – poprzednio 1 osoby,
- płatność za kolejnego uczestnika dotyczy kolejnych osób ponad limit 5 uczestników finansowany grupą – poprzednio wszystkie osoby poza pierwszym uczestnikiem.

Szacuje się, że wprowadzenie w życie proponowanej taryfy świadczeń będzie wiązało się z dodatkowymi wydatkami po stronie płatnika publicznego w wysokości **19,6 mln zł**, co odpowiada zwiększeniu ponoszonych kosztów, w obszarze analizowanych świadczeń, w stosunku do szacowanej rocznej wartości świadczeń (na podstawie danych od maja do sierpnia 2023 r.) o **34,8%**.

W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe informacje.

Tabela 33 Analiza wpływu na budżet płatnika dla świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (04.1708.007.02)

Typ oraz nazwa produktu rozliczeniowego	Liczba podmiotów	Szacowana realizacja świadczeń	Szacowana wartość świadczeń przed zmianą [zł]	Szacowana wartość świadczeń po zmianach [zł]	Różnica [zł]	Różnica %
<b>Porady lekarskie</b>	52	21 390	4 553 603	5 489 877	936 274	20,6%
Porada lekarska diagnostyczna	52	11 517	2 265 818	3 181 820	916 002	40,4%
Porada lekarska kontrolna (30 minut)	27	3 111	428 118	431 548	3 430	0,8%
Porada lekarska terapeutyczna (60 minut)	34	6 762	1 859 667	1 876 508	16 842	0,9%
<b>Porady kompleksowo-konsultacyjne*</b>	35	16 203	3 533 014	9 177 274	5 644 259	159,8%
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (60 minut)	24	5 253	1 729 812	4 225 173	2 495 361	144,3%
Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (120 minut)	34	10 950	1 803 202	4 952 101	3 148 898	174,6%
<b>Program terapeutyczno-rehabilitacyjny – terapie indywidualne</b>	53	287 967	37 735 233	48 962 245	11 227 012	29,8%
Porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej)	12	363	47 823	62 052	14 228	29,8%
Psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	24	8 931	1 176 607	1 526 671	350 065	29,8%
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut)	52	78 642	10 298 531	13 362 557	3 064 026	29,8%
Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut)	31	8 478	1 116 946	1 449 261	332 315	29,8%
Terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	52	58 365	7 635 168	9 906 788	2 271 620	29,8%
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - fizjoterapeuta)	35	23 133	3 022 838	3 922 195	899 357	29,8%
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - osoba prowadząca terapię zajęciową)	33	34 065	4 487 801	5 823 014	1 335 213	29,8%
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog specjalny)	47	65 607	8 581 769	11 135 023	2 553 254	29,8%
Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog)	28	10 383	1 367 750	1 774 684	406 934	29,8%

Typ oraz nazwa produktu rozliczeniowego	Liczba podmiotów	Szacowana realizacja świadczeń	Szacowana wartość świadczeń przed zmianą [zł]	Szacowana wartość świadczeń po zmianach [zł]	Różnica [zł]	Różnica %
<b>Program terapeutyczno-rehabilitacyjny - terapie grupowe **</b>	27	57 009	10 449 905	12 253 731	1 803 826	17,3%
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) - kolejny uczestnik	18	18 204	4 796 660	2 121 833	-2 674 827	-55,8%
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) - pierwszy uczestnik	17	4 098	1 079 801	5 434 145	4 354 343	403,3%
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) - kolejny uczestnik	22	28 779	3 792 285	766 137	-3 026 148	-79,8%
Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) - pierwszy uczestnik	21	5 928	781 159	3 931 616	3 150 458	403,3%
<b>Razem</b>	<b>58</b>	<b>382 569</b>	<b>56 271 755</b>	<b>75 883 127</b>	<b>19 611 371</b>	<b>34,9%</b>

\* Dla porad kompleksowo-konsultacyjnych przyjęto założenie, że wszystkie porady będą realizowane w ramach części diagnostycznej podstawowej, dla których ustalono limit 4 porad przypadających na pacjenta.

\*\* Do celów prezentacyjnych dla świadczeń realizowanych w ramach terapii grupowych posłużono się dotychczasowymi produktami rozliczeniowymi – przypisana im wartość świadczenia po zmianach wynika natomiast z wyniku analizy kosztów oraz nowych zasad finansowania.

Źródło: opracowanie własne

## 4.2. Analiza wpływu na organizację systemu opieki zdrowotnej

Wynikowy wzrost wycen w analizowanym obszarze powinien umożliwić pokrycie rzeczywistych kosztów ponoszonych przez świadczeniodawców realizujących świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju, pozwalając na zmniejszenie strat sygnalizowanych przez nich w analizowanym obszarze świadczeń.

Wśród oczekiwanych rezultatów jest także zwiększenie dostępności do świadczeń oraz zapobieżenie odpływowi wyspecjalizowanej kadry do placówek oferujących bardziej konkurencyjne warunki zatrudnienia. W efekcie powinno się to przełożyć na zahamowanie oraz odwrócenie trendu związanego z wydłużaniem się kolejek oczekujących na udzielenie przedmiotowych świadczeń.

Szacuje się, że całkowity wzrost nakładów na świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju wyniesie 19,6 mln zł, czyli 34,9%, jednak jest on zróżnicowany w zależności od obszaru oraz struktury realizowanych świadczeń. Największymi beneficjentami, w ujęciu procentowym powinny być pomioty kliniczne (124,1%) jednak obok podmiotów gminnych, powiatowych i miejskich (84,8%), plasujących się na drugiej pozycji, są one nieliczne. Wynika to z faktu, że istotną częścią ich działalności w omawianym obszarze jest działalność diagnostyczna (porady kompleksowo-konsultacyjne), dla której wzrost nakładów powinien wynieść 166,0%. Warto podkreślić, że obszar ten został również istotnie wsparty w podmiotach niepublicznych, dla których szacowany wzrost nakładów powinien wynieść 161,8%, co jest najwyższym szacowanym wynikiem. Największy procentowy udział w całości świadczeń realizowanych przez podmioty niepubliczne mają natomiast programy terapeutyczno-rehabilitacyjne grupowe oraz prowadzone indywidualnie, dla których szacowany wzrost nakładów powinien wynosić odpowiednio 29,8% oraz 6,1%.

Szczegółowe zestawienie przewidywanego wpływu propozycji taryf na budżet świadczeniodawców zawarte zostało w poniższej tabeli.

**Tabela 34 Wpływ propozycji zmian na budżet świadczeniodawców w podziale na kategorię podmiotu**

Kategoria podmiotu oraz typ produktu rozliczeniowego	Liczba podmiotów	Szacowana realizacja świadczeń	Szacowana wartość świadczeń przed zmianą [zł]	Szacowana wartość świadczeń po zmianach [zł]	Różnica [zł]	Różnica %
<b>Gminny, powiatowy, miejski</b>	<b>2</b>	<b>6 207</b>	<b>1 140 844</b>	<b>2 108 211</b>	<b>967 367</b>	<b>84,8%</b>
Porady lekarskie	1	207	40 907	57 444	16 537	40,4%
Porady kompleksowo-konsultacyjne	1	2 226	602 732	1 511 825	909 092	150,8%
Program terapeutyczno-rehabilitacyjny – terapie indywidualne	1	1 005	132 404	171 796	39 393	29,8%
Program terapeutyczno-rehabilitacyjny – terapie grupowe	1	2 769	364 801	367 146	2 344	0,6%
<b>Wojewódzki</b>	<b>4</b>	<b>18 297</b>	<b>3 632 856</b>	<b>5 514 616</b>	<b>1 881 759</b>	<b>51,8%</b>
Porady lekarskie	3	3 480	844 478	915 335	70 858	8,4%
Porady kompleksowo-konsultacyjne	2	504	132 404	333 607	201 204	152,0%
Program terapeutyczno-rehabilitacyjny – terapie indywidualne	4	8 430	1 110 609	1 441 038	330 429	29,8%

Kategoria podmiotu oraz typ produktu rozliczeniowego	Liczba podmiotów	Szacowana realizacja świadczeń	Szacowana wartość świadczeń przed zmianą [zł]	Szacowana wartość świadczeń po zmianach [zł]	Różnica [zł]	Różnica %
Program terapeutyczno-rehabilitacyjny - terapie grupowe	2	5 883	1 545 367	2 824 636	1 279 269	82,8%
<b>Kliniczny</b>	<b>2</b>	<b>1 527</b>	<b>279 935</b>	<b>627 472</b>	<b>347 538</b>	<b>124,1%</b>
Porady lekarskie	2	264	53 564	73 262	19 698	36,8%
Porady kompleksowo-konsultacyjne	2	996	191 195	508 569	317 374	166,0%
Program terapeutyczno-rehabilitacyjny – terapie indywidualne	1	267	35 176	45 641	10 466	29,8%
<b>Niepubliczny</b>	<b>50</b>	<b>356 538</b>	<b>51 218 120</b>	<b>67 632 828</b>	<b>16 414 707</b>	<b>32,0%</b>
Porady lekarskie	46	17 439	3 614 655	4 443 836	829 181	22,9%
Porady kompleksowo-konsultacyjne	30	12 477	2 606 684	6 823 273	4 216 589	161,8%
Program terapeutyczno-rehabilitacyjny – terapie indywidualne	47	278 265	36 457 045	47 303 769	10 846 724	29,8%
Program terapeutyczno-rehabilitacyjny - terapie grupowe	24	48 357	8 539 737	9 061 950	522 213	6,1%
<b>Razem</b>	<b>58</b>	<b>382 569</b>	<b>56 271 755</b>	<b>75 883 127</b>	<b>19 611 371</b>	<b>34,9%</b>

Źródło: opracowanie własne

## 5. Najważniejsze informacje i wnioski

Przedmiotem raportu są świadczenia gwarantowane z zakresu świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju obejmujące następujące produkty rozliczeniowe:

- porada lekarska diagnostyczna (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.0000010);
- badania laboratoryjne wykonane w ramach porady lekarskiej diagnostycznej (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.0000144);
- porada lekarska terapeutyczna (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701122);
- porada lekarska kontrolna (30 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701123);
- porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym - dwóch prowadzących (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701113);
- porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym - dwóch prowadzących (120 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701114);
- wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog specjalny) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701115);
- wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701116);
- wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - fizjoterapeuta) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701117);
- wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - osoba prowadząca terapię zajęciową) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701118);
- porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701119);
- terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701103);
- terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701104);
- terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701105);
- psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut) (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701106);
- grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) - pierwszy uczestnik (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701120);

- grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (60 minut) - kolejny uczestnik (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701109);
- grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) - pierwszy uczestnik (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701121);
- grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym, dwóch prowadzących (120 minut) - kolejny uczestnik (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.1701112);
- turnus rehabilitacyjny dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (kod produktu rozliczeniowego: 5.00.04.0000074).

Podstawę podjęcia przedmiotowych prac stanowi: zlecenie Ministra Zdrowia z 04.01.2024 r., znak ZPP.743.4.2024.MSS (data wpływu do AOTMiT: 08.01.2024 r.), w związku z *art. 311a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 z późn. zm.)* w sprawie aktualizacji taryf w zakresie: świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju.

Na potrzeby aktualizacji taryf przeprowadzono analizę kosztów na podstawie danych finansowo-księgowych i raportów kadrowo-płacowych będących w posiadaniu Agencji. W poniższej tabeli przedstawiono projekty taryf. Wartość świadczenia obliczono jako iloczyn proponowanej taryfy i ceny punktu dla tego świadczenia, wynikającej z Rekomendacji nr 54/2023 z dnia 31 maja 2023 r. Prezesa Agencji.

**Tabela 35 Projekt taryf**

Kod produktu	Nazwa świadczenia	Projekt taryfy	
		[zł]	[pkt]
Porady lekarskie			
5.00.04.0000010	Porada lekarska diagnostyczna (60 minut)	277,47	20,39
5.00.04.1701122	Porada lekarska terapeutyczna (60 minut)	277,47	20,39
5.00.04.1701123	Porada lekarska kontrolna (30 minut)	138,74	10,19
Porady kompleksowo-konsultacyjne			
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (120 minut)	804,47	59,11
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna (60 minut)	452,24	33,23
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna - uzupełniająca (120 minut)	653,63	48,03
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – diagnostyczna – uzupełniająca (60 minut)	326,82	24,01
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (120 minut)	653,63	48,03
Nowy produkt	Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym – kontrolna (60 minut)	326,82	24,01
Program terapeutyczno-rehabilitacyjny – terapie indywidualne			
5.00.04.1701119	Porada terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - psycholog posiadający kompetencje w zakresie terapii integracji sensorycznej)	171,00	12,56
5.00.04.1701106	Psychoedukacja rodziców w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	171,00	12,56
5.00.04.1701103	Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - osoba z autyzmem dziecięcym (60 minut)	171,00	12,56



Kod produktu	Nazwa świadczenia	Projekt taryfy	
		[zł]	[pkt]
5.00.04.1701104	Terapia i poradnictwo psychologiczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym - rodzina osoby z autyzmem dziecięcym (60 minut)	171,00	12,56
5.00.04.1701105	Terapia zaburzeń mowy i porozumiewania się w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut)	171,00	12,56
5.00.04.1701117	Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - fizjoterapeuta)	171,00	12,56
5.00.04.1701118	Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - osoba prowadząca terapię zajęciową)	171,00	12,56
5.00.04.1701115	Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog specjalny)	171,00	12,56
5.00.04.1701116	Wizyta terapeutyczna w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 minut - pedagog)	171,00	12,56
<b>Program terapeutyczno-rehabilitacyjny - sesje psychoterapii grupowej</b>			
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min) – grupa od 3 do 5 uczestników	663,04	48,72
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (60 min) – kolejny uczestnik ponad limit finansowany grupą	132,61	9,74
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min) – grupa od 3 do 5 uczestników	1 326,07	97,43
Nowy produkt	Grupowe zajęcia terapeutyczne w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób z autyzmem dziecięcym (120 min) – kolejny uczestnik ponad limit finansowany grupą	265,21	19,49

Źródło: opracowanie własne

Jednocześnie proponuje się wprowadzenie limitu rozliczeń dla porad kompleksowo-konsultacyjnych dla osób z autyzmem dziecięcym:

- diagnostycznych – do 4 godzin,
- diagnostycznych uzupełniających (po wykorzystaniu limitu porad diagnostycznych podstawowych) – do 16 godzin w roku,
- kontrolnych – do 24 godzin w roku.

Szacuje się, że wprowadzenie w życie proponowanej taryfy świadczeń będzie wiązało się z dodatkowymi wydatkami po stronie płatnika publicznego w wysokości **19,6 mln zł**, co odpowiada zwiększeniu ponoszonych kosztów, w obszarze analizowanych świadczeń, w stosunku do szacowanej rocznej wartości świadczeń (na podstawie danych od maja do sierpnia 2023 r.) o **34,9%**.

Przedstawiony powyżej wpływ proponowanych taryf na budżet płatnika oszacowano z wykorzystaniem danych Narodowego Funduszu Zdrowia o liczbie produktów jednostkowych zrealizowanych z zakresu o kodzie 04.1708.007.02 – świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju, w okresie maj-sierpień 2023 roku, po ich estymacji do pełnego roku, z uwzględnieniem:

- wszystkich świadczeń, które zostały sprawozdane do NFZ w omawianym okresie, w tym świadczeń, które nie zostały rozliczone (zapłacone) przez NFZ,
- nowych produktów rozliczeniowych wynikających z proponowanych zmian sposobu finansowania świadczeń,

- ceny punktu obowiązującej od lipca 2023 r. wynoszącej 13,61 zł.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że oszacowania opierają się na historycznych danych dotyczących struktury realizowanych świadczeń. Do celów prezentacyjnych dla świadczeń realizowanych w ramach terapii grupowych posłużono się dotychczasowymi produktami rozliczeniowymi – przypisana im wartość świadczenia wynika natomiast z wyniku analizy kosztów oraz nowych zasad finansowania, tj.:

- płatność za pierwszego uczestnika terapii dotyczy grupy od 3 do 5 uczestników – poprzednio 1 osoby,
- płatność za kolejnego uczestnika dotyczy kolejnych osób ponad limit 5 uczestników finansowany grupą – poprzednio wszystkie osoby poza pierwszym uczestnikiem.

## 6. Bibliografia

- Cianciara, M. L.-B. (2018). Funkcjonowanie jednostek w różnych formach opieki psychiatrycznej w Polsce w latach 2010-2013. Analiza organizacyjna i ekonomiczno-finansowa. *Psychiatria Polska*, strony 143-156.
- Janas-Kozik, M. (2017). Sytuacja psychiatrii dzieci i młodzieży w Polsce w 2016 roku. Aktualne wysłupwanie i obraz zaburzeń psychicznych wieku rozwojowego. *Psychiatria*, strony 61-63.
- Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. (2021, 01 20). *Serwis Rzeczypospolitej Polskiej*. Pobrano 03 19, 2021 z lokalizacji <https://www.gov.pl/web/premier/220-mln-zl-na-opieke-psychiatryczna-dla-dzieci-i-mlodziezy>
- Kiejna, A. i Rymaszewska, J. (2004). Koszty leczenia w psychiatrii. W A. Bilikiewicz (Red.), *Psychiatria. Podręcznik dla studentów medycyny*. (wyd. 3, strony 618-626). Warszawa: PZWL.
- Klasyfikacje diagnostyczne DSM-V i ICD-10 - kryteria diagnostyczne autyzmu*. (2015, czerwiec 18). Pobrano z lokalizacji [polskiautyzm.pl: https://polskiautyzm.pl/klasyfikacje-diagnostyczne-autyzmu/](https://polskiautyzm.pl/klasyfikacje-diagnostyczne-autyzmu/)
- Ministerstwo Zdrowia. (2019). *Ministerstwo Zdrowia*. Pobrano 3 12, 2019 z lokalizacji [Ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży: https://www.gov.pl/web/zdrowie/ochrona-zdrowia-psychicznego-dzieci-i-mlodziezy](https://www.gov.pl/web/zdrowie/ochrona-zdrowia-psychicznego-dzieci-i-mlodziezy)
- Ministerstwo Zdrowia. (2021, 03 18). *Baza analiz systemowych i wdrożeniowych*. Pobrano 03 21, 2021 z lokalizacji <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3362>
- Ministerstwo Zdrowia. (2021, 03 18). *Informacja o aktualnym stanie prac nad reformą w systemie ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży*. Pobrano 03 18, 2021 z lokalizacji <https://www.gov.pl/web/zdrowie/informacja-o-aktualnym-stanie-prac-nad-reforma-w-systemie-ochrony-zdrowia-psychicznego-dzieci-i-mlodziezy>
- Namysłowska, I. (2013). Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w Polsce- stan rozwoju opieki psychiatrycznej i zadania na przyszłość. *Postępy Nauk Medycznych*, 4-9.
- Zańska, M. (2015). *Opieka zdrowotna i wsparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Informator dla chorujących, ich rodzin i przyjaciół*. Warszawa: Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich. Pobrano 3 12, 2019 z lokalizacji [https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Opieka\\_zdrowotna\\_i\\_wsparcie\\_spo%C5%82eczne.pdf](https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Opieka_zdrowotna_i_wsparcie_spo%C5%82eczne.pdf)

## 7. Spis tabel i wykresów

### Spis tabel

Tabela 1 Wykaz świadczeń gwarantowanych realizowanych w warunkach ambulatoryjnych psychiatrycznych i leczenia środowiskowego (domowego) oraz warunki realizacji tych świadczeń (Załącznik nr 6 do Rozporządzenia) - część dotycząca zakresu świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju .....	10
Tabela 2 Produkty rozliczeniowe w ramach zakresu: świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (z Załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 181/2023/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 14 grudnia 2023 r. ....	13
Tabela 3 Realizacja świadczeń w oddziałach wojewódzkich NFZ w okresie styczeń–czerwiec 2023 roku .....	19
Tabela 4 Liczba świadczeniodawców oraz liczba i wartość świadczeń zrealizowanych w zakresie świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 r., w podziale na produkty rozliczeniowe .....	20
Tabela 5 Liczba osób oczekujących oraz średni czas oczekiwania (w dniach) na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym według stanu na dzień 31.10.2023 r. ....	24
Tabela 6 Podsumowanie cen komercyjnych diagnozy .....	28
Tabela 7 Podsumowanie cen godziny konsultacji udzielanej przez lekarza psychiatrę dzieci i młodzieży .....	28
Tabela 8 Podsumowanie cen komercyjnych terapii indywidualnej osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju .....	29
Tabela 9 Podsumowanie cen komercyjnych terapii grupowych osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju .....	29
Tabela 10 Dane finansowo-księgowe będące w posiadaniu Agencji w podziale na kategorię świadczeniodawcy .....	31
Tabela 11 Reprezentatywność próby danych finansowo-księgowych z ośrodków podstawia kosztów realizujących świadczenia w zakresie świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju .....	32
Tabela 12 Próba danych o wynagrodzeniach personelu będąca w posiadaniu Agencji (raport kadrowo-płacowy za sierpień 2023 r.) .....	33
Tabela 13 Wskaźniki cząstkowe uaktualniające dane do 30.06.2024 roku .....	34
Tabela 14 Średni koszt godziny zajęcia infrastruktury, po odcięciach wartości skrajnych (dane uaktualnione do 30.06.2024 r.) .....	35
Tabela 15 Koszt zajęcia infrastruktury, po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r. – porady lekarskie .....	35
Tabela 16 Koszt zajęcia infrastruktury, po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r. – porady kompleksowo-konsultacyjne .....	35
Tabela 17 Koszt zajęcia infrastruktury, po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r. – program terapeutyczno-rehabilitacyjny z wyłączeniem sesji grupowych .....	36
Tabela 18 Koszt zajęcia infrastruktury, po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r. – sesje grupowe realizowane w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego .....	37
Tabela 19 Godzinowe stawki wynagrodzenia personelu realizującego taryfikowane świadczenia (dane aktualne do 30.06.2024 r.) .....	38
Tabela 20 Koszt wynagrodzeń personelu realizującego porady lekarskie .....	38
Tabela 21 Koszt wynagrodzeń personelu realizującego porady kompleksowo-konsultacyjne .....	39
Tabela 22 Koszt konsylium realizowanego w ramach porady kompleksowo-konsultacyjnej diagnostycznej (60 minut) .....	39
Tabela 23 Koszt wynagrodzeń personelu realizującego program terapeutyczno-rehabilitacyjny inny niż sesje grupowe .....	40

Tabela 24 Koszt wynagrodzeń personelu realizującego sesje psychoterapii grupowej .....	41
Tabela 25 Koszt materiałów pomocniczych oraz testów diagnostycznych .....	41
Tabela 26 Koszt materiałów i pomocy terapeutycznych wykorzystywanych przy realizacji programów terapeutyczno-rehabilitacyjnych .....	42
Tabela 27 Łączny koszt porad lekarskich (po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.) .....	43
Tabela 28 Łączny koszt porad kompleksowo-konsultacyjnych (po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.) .....	43
Tabela 29 Łączny koszt świadczeń indywidulanych realizowanych w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego (po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.) .....	44
Tabela 30 Łączny koszt sesji psychoterapii grupowej (po aktualizacji do poziomu odpowiadającemu kosztom świadczeń realizowanych do 30.06.2024 r.) .....	45
Tabela 31 Projekty taryf wynikające z analizy kosztów realizacji świadczeń .....	46
Tabela 32 Porównanie aktualnej wartości świadczeń oraz projektów taryf .....	48
Tabela 33 Analiza wpływu na budżet płatnika dla świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (04.1708.007.02) .....	51
Tabela 34 Wpływ propozycji zmian na budżet świadczeniodawców w podziale na kategorię podmiotu .....	53
Tabela 35 Projekt taryf .....	56

## Spis rysunków

Rysunek 1. Wartość i liczba świadczeń z zakresu Świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w latach 2015–2023 (I połowa) .....	18
Rysunek 2. Struktura udzielonych świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 roku według kategorii podmiotu .....	22
Rysunek 3. Struktura wiekowa pacjentów w ramach świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 roku .....	22
Rysunek 4. Struktura rozpoznań głównych w zakresie świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 r. ....	23
Rysunek 5. Zróżnicowanie liczby uczestników sesji grupowych realizowanych w ramach programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego w zakresie świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w I połowie 2023 r. ....	24
Rysunek 6. Liczba osób oczekujących na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym w przypadkach pilnych w okresie styczeń 2022 r. – sierpień 2023 r. ....	25
Rysunek 7. Liczba osób oczekujących na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym w przypadkach stabilnych w okresie styczeń 2022 r. – sierpień 2023 r. ....	26
Rysunek 8. Średni czas oczekiwania na przyjęcie do poradni dla osób z autyzmem dziecięcym w przypadkach pilnych i stabilnych w okresie styczeń 2022 r. – sierpień 2023 r. ....	26
Rysunek 9. Liczba lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatria dzieci i młodzieży w latach 2019–2022 .....	27

## 8. Załączniki

- Załącznik 1. Wykaz stron internetowych zawierających cenniki podmiotów udzielających komercyjnie świadczeń osobom z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju